

Odborné učiliště, Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola Příbram IV, p. o.

Školní vzdělávací program

**pro základní vzdělávání
se zaměřením pro žáky s vadami řeči**

RVP ZV

Školní vzdělávací program je platný od 1. 9. 2016

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

OBSAH

1.	Identifikační údaje.....	3
2.	Charakteristika školy.....	4
3.	Charakteristika vzdělávacího programu	
3.1	Zaměření školy	5
3.2	Cíle ŠVP	5
3.3	Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie.....	6
3.4.1	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	9
3.4.2	Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním.....	10
3.4.3	vzdělávání žáků mimořádně nadaných.....	11
3.5	Začlenění průřezových témat	12
4.	Učební plán	16
4.1	Poznámky k učebnímu plánu	17
5.	Učební osnovy	17
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	17
5.1.1	Český jazyk	17
5.1.2	Cizí jazyk.....	30.
5.1.3	Komunikační dovednosti	32
5.2	Matematika a její aplikace	34
5.2.1	Matematika a její aplikace	34
5.3	Informační a komunikační technologie	42
5.3.1	Informatika	42
5.4	Člověk a jeho svět	44
5.4.1	Prvouka	44
5.4.2	Přírodověda	49
5.4.3	Vlastivěda	54
5.5	Umění a kultura	58
5.5.1	Hudební výchova.....	58
5.5.2	Výtvarná výchova	61
5.6	Člověk a zdraví	65
5.6.1	Tělesná výchova	65
5.7	Člověk a svět práce	68
5.7.1	Pracovní výchova	68
6.	Kritéria hodnocení výsledků vzdělávání žáků	71

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Předkladatel:

Název školy: **Odborné učiliště, Praktická škola, Základní a Mateřská škola Příbram IV, příspěvková organizace**

Adresa: Pod Šachtami 335, Příbram IV, 261 01 Příbram

IČO : 00 873 489

IZO : 600170225

Telefon: 318 472 146, 318 472 125

E-mail: red@ouu.pb.cz,
sekret@ouu.pb.cz
www.ouu.pb.cz

Ředitel školy: Mgr. Pavel Bartl

Koordinátor ŠVP: Mgr. Vladislava Tylšová

Zřizovatel:

Krajský úřad Středočeského kraje

Zborovská 11

150 21 Praha 5 – Smíchov

Telefon: 257 280 111

E-mail: horakova@kr-s.cz

www.stredocech.cz

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2016

Mgr. Pavel Bartl

razítko školy

2. Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy:

Odborné učiliště, Praktická škola, Základní škola a Mateřská škola Příbram sdružuje odborné učiliště, praktickou školu, základní školu praktickou, základní školu speciální, přípravný stupeň základní školy speciální, základní školu pro žáky s vadami řeči, základní školu při zdravotnickém zařízení a mateřskou školu při zdravotnickém zařízení DL Bukovany, školní družinu a SPC.

Umístění školy

Škola se nachází v části Příbram – Březové hory, mimo hlavní centrum města, ale s dobrou dostupností jak autobusovou, tak vlakovou. Tato škola je největším zařízením svého typu v příbramském regionu.

Zřizovatel

Zřizovatelem je Středočeský kraj, který naši příspěvkovou organizaci zřídil s účinností od 1. října 2001 zřizovací listinou čj. OŠMS/593 8/2001.

Základní škola pro žáky s vadami řeči se nachází v prvním patře centrální třípatrové budovy. Na jednotlivých patrech jsou třídy Základní školy praktické i Základní školy speciální.

Charakteristika pedagogického sboru:

Pedagogický sbor má celkově 17 pedagogů a 11 asistentů pedagoga. Počet pedagogů na Základní škole pro žáky s vadami řeči se pohybuje 1 učitel a 1 asistent pedagoga. Asistenti pomáhají při výuce pedagogům u žáků s kombinovaným postižením a žákům, kteří se vzdělávají podle IVP. Učitelé jsou věkově různí, spojuje se zde energičnost se zkušeností, především je vše podřízeno respektování potřeb našich žáků. Všichni vyučující jsou dlouhodobě v pracovním poměru, čímž tato stabilita opět prospívá našim žákům.

Dlouhodobé projekty:

Dlouhodobě škola spolupracuje s centrem Magdaléna – prevence patologických jevů, s K-centrem – prevence drogové závislosti. Dlouhodobě je škola také zapojena do projektu Ovoce do škol. Škola se také zapojila do projektu EU peníze školám.

Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty:

Spolupráce s rodiči žáků je dobrá, s vyučujícími jsou v častém kontaktu. Je snahou školy zainteresovat rodiče na veškerém dění školy. Jsou zváni na konkrétní akce (např. na Mikulášskou besídku, Vánoční trhy aj.) a zároveň se podílí na jejich přípravě, například výrobou cukrářského pečiva, keramických výrobků atd. Vedení školy úzce spolupracuje s Rodičovským sdružením. Příkladná je spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou Středočeského kraje - pracoviště Příbram a Speciálním pedagogickým centrem, které je součástí školy. Dalšími partnery jsou SVP Příbram a MěÚ Příbram a policie ČR. V případě prevence sociálně patologických jevů spolupracujeme s K-centrem Příbram.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Vlastní hodnocení školy:

Prioritní oblastí hodnocení školy je výchova a vzdělávání žáků. Pro kvalitní vyhodnocení škola sleduje a vyhodnocuje zejména podmínky ke vzdělávání, průběh vzdělávání, výsledky vzdělávání žáků, pedagogickou práci vyučujících, vedení pedagogické dokumentace a naplňování vlastních koncepčních záměrů.

Cíle a kritéria hodnocení:

Cílem hodnocení je sledovat kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu a s tím související kvalitu pedagogické práce školy. V oblasti vzdělávání mapujeme úroveň znalostí a dovedností žáků zejména na úrovni povinných výstupů. Kritéria hodnocení vyplývají z povahy jednotlivých evaluačních nástrojů.

Cíle naší školy

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání a návrat na běžnou ZŠ.

Výběr metod a forem práce:

Základním kritériem pro výběr odpovídající metody je cíl výuky. Pedagog vybírá a přizpůsobuje metody a formy práce žáků podle dané oblasti výuky, podle připravenosti žáků k učení, specifik třídy a místa (lokality), podle vnějších podmínek výchovně vzdělávacího procesu a v neposlední řadě podle vlastních možností, schopností a zkušeností. K využití metod je možné přistupovat z mnoha hledisek – z hlediska pramenů a způsobů získávání informací, aktivity žáků, rozsahu myšlenkových operací, fáze výuky a výukových forem atd.

Metody z hlediska poznání:

a) **metody slovní** (popis, vysvětlování, vyprávění, rozhovor, diskuze, dramatizace, práce s knihou nebo textem);

b) **metody názorně demonstrační** (pozorování, předvádění, pokusy, prezentace modelů, demonstrace, projekce, animace);

c) **metody dovednostně praktické** (pohybové a pracovní dovednosti, pracovní činnosti, grafické a výtvarné činnosti).

Důležitá je kombinace metod. I v oblasti vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu je třeba preferovat zejména kreativitu, aktivizující metodické přístupy, metody praktické rozvíjející dovednosti a demonstrační. Zejména v mladším školním věku je důležité názorné vyučování vedoucí k podněcování kreativity žáků a schopnosti se rychle a adekvátně rozhodovat.

Doporučené metody z hlediska organizace výuky:

Didaktické hry

Skupinová a kooperativní výuka

Projektové vyučování

Zážitková pedagogika

Využití ICT ve výuce

Je důležité nezabývat se tématem dlouho, ale často. Např. v hodinách českého jazyka – vyprávění na dané téma (např. účastník silničního provozu). Na vycházce si ukázat, co je silnice, chodník, obrubník a ukázat si správné chování. Důležitá je názornost a praktická cvičení. Pojmům lze věnovat motivační část některé hodiny prvouky. Velmi dobré by bylo využití prolínajícího tématu – cesta do školy. Zde lze využít i hodin výtvarné výchovy, téma o

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

přecházení je možné poznávat v hodinách tělesné výchovy a okruh o cestování autem pak je výhodné zařadit do hodin dramatické výchovy apod.

Doporučené formy a metody práce:

- formy zážitkové pedagogiky
- didaktické hry a hry a činnosti intuitivního poznávání
- dramatizace a demonstrace
- používání výukových materiálů (zejména pracovní učebnice a pracovní listy)
- doplňování, vystřihování
- propojení výuky s praxí (praktická cvičení)
- kombinace pohybových aktivit s výukou (praktické lekce dopravní výchovy)
- využití práce pedagogů v družině, zejména při vycházkách a pohybových aktivitách
- k prolínajícímu tématu by se měl pedagog vracet při opakování a procvičování učiva

Nevhodné formy a metody práce:

- celohodinová práce pouze na jedno téma
- automatické činnosti (pouhé dokreslování a vybarvování obrázků apod.)

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ PRO ŽÁKY S VADAMI ŘEČI

3.1 Zaměření školy

Třída základní školy pro žáky s vadami řeči je zřízena pro první stupeň a navštěvují ji žáci s narušenou komunikační schopností, převážně s diagnózou vývojová dysfázie. Předpokladem je, že po absolvování prvního stupně budou tito žáci zpět zařazeni do běžné základní školy.

Vzdělávání ve třídě pro žáky s vadami řeči probíhá podle **Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání se zaměřením pro žáky s vadami řeči**.

3.2 Cíle ŠVP

Hlavním cílem je zajistit žákům s vadami řeči kvalitní základní vzdělání na prvním stupni, jejich plynulý přechod do běžné základní školy a bezproblémové zapojení se do nového třídního kolektivu.

V průběhu celého vzdělávacího procesu zohledňujeme narušení komunikačních schopností žáků a snažíme se minimalizovat jeho dopad na komplexní rozvoj žáka.

Ve všech činnostech rozvíjíme komunikační dovednosti, a to jak po verbální i neverbální stránce. Klademe důraz na správnou artikulaci, rozvoj slovní zásoby, schopnost vést dialog i monolog. Zaměřujeme se na odstraňování obav z komunikace, podporujeme žáky v zapojování se do diskuze, ve vyjadřování svých pocitů a komunikačním apetitu.

K dalšímu učivu přistupujeme až po zvládnutí, upevnění a procvičení předchozí látky. Následující učivo musí na předchozí navazovat. Ve všech předmětech a činnostech rozvíjíme individuální zkušenosti, poznatky a dovednosti.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Každou činnost žáka pozitivně motivujeme a podporujeme samostatnost. Využíváme názorných metodických pomůcek, které si žáci sami vytvářejí, využíváme nejrůznější obrazový materiál, pomůcky, hry a stavebnice. Žáci budou navštěvovat kulturní akce, divadelní představení, výstavy a koncerty.

Dbáme o příjemnou atmosféru při výuce, učitel je průvodcem, rádcem a partnerem ve vzdělávacím procesu.

3.3 Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie

Základním cílem vzdělávání je vybavit žáky klíčovými kompetencemi.

Klíčové kompetence podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Protože se jedná o třídu pro žáky s vadami řeči, klademe důraz především na rozvoj kompetencí komunikativních. Ty se v rámci mezipředmětových vztahů snažíme prohlubovat ve všech vyučovacích předmětech tak, aby žáci po přechodu na běžné základní školy dokázali navázat na získané znalosti a zkušenosti.

Výchovně a vzdělávací strategie

Při vzdělávání se řídíme základními pedagogickými zásadami a preferujeme individuální přístup s ohledem na potřeby žáků.

Používáme takových výchovných a vzdělávacích strategií, které mají probudit zájem žáka o vzdělávání a poznání:

- názorná výuka
- učivo odpovídající příslušnému stupni vývoje žáka
- provázanost učiva s praktickým životem
- aktivní zapojení žáka do výuky
- využívání předchozích zkušeností žáků
- podporujeme radost žáků z úspěchu z vlastní i kolektivní práce

Vzděláváním ve třídě pro žáky s vadami řeči žák získá následující kompetence a výchovně a vzdělávací strategie:

<u>Klíčové kompetence komunikativní</u>	<u>Výchovně vzdělávací strategie</u>
<ul style="list-style-type: none">• formuluje a vyjadřuje své myšlenky v ústním a písemném projevu	<ul style="list-style-type: none">• učíme žáka správně formulovat obsah sdělení v rámci probíraných žánrů,

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

<ul style="list-style-type: none"> • naslouchá druhým lidem, rozumí jim a vhodně reaguje, zapojuje se do rozhovoru, sděluje svůj názor a vhodně argumentuje • rozumí různým typům textů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, reaguje na ně a využívá je ke svému rozvoji • využívá různých prostředků pro komunikaci s okolním světem • využívá získané komunikativní dovednosti k navázání plnohodnotných vztahů s ostatními lidmi 	<ul style="list-style-type: none"> • procvičujeme kultivované vyjadřování a rozšiřujeme slovní zásobu • nacvičujeme prezentování svých myšlenek a názorů
<p><u>Klíčové kompetence k učení</u></p>	<p><u>Výchovné a vzdělávací strategie</u></p>
<ul style="list-style-type: none"> • vybírá a využívá vhodné způsoby a metody učení • chápe a systematicky využívá informace v procesu učení, tvůrčích činnostech a v praktickém životě • používá obecně užívané termíny, znaky a symboly, uvádí a propojuje věci do souvislostí • samostatně pozoruje, posuzuje a vyvozuje závěry ze získaných poznatků • zná smysl a cíl učení, má k němu pozitivní vztah 	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjíme dovednosti potřebné k osvojení učiva, • vedeme k využívání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech, • učíme vyhledávat, třídit, hodnotit a ukládat informace z různých zdrojů a uvádět je do souvislostí
<p><u>Kompetence k řešení problémů</u></p>	<p><u>Výchovné a vzdělávací strategie</u></p>
<ul style="list-style-type: none"> • vnímá, rozpozná a pochopí problémy • hledá řešení, příp. ví, na koho se obrátit • dokáže vhodným způsobem řešit problémové situace s využitím informační a komunikační techniky • je schopný průběžně reagovat na změny 	<ul style="list-style-type: none"> • vedeme k samostatné aplikaci osvojených pravidel probraných mluvnických jevů, • motivujeme žáka k tomu, aby se nenechal odradit případným neúspěchem a snažil se nalézt řešení, • zaměřujeme se na to, aby žák kontroloval svoji práci, objevoval chyby a odstranil je, • učíme žáka obhájit si svá rozhodnutí

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

<p><u>Kompetence sociální a personální</u></p>	<p><u>Výchovné a vzdělávací strategie</u></p>
<ul style="list-style-type: none"> • spolupracuje při řešení problémů v kolektivu • toleruje a respektuje osobnost spolužáka • podílí se na vytváření společné zdravé a bezpečné atmosféry, podporuje férové a čestné jednání • respektuje a dodržuje stanovená pravidla • zaujímá správný postoj k negativnímu chování 	<ul style="list-style-type: none"> • zařazujeme práci ve skupinách, diskutujeme, spolupracujeme a nalézáme společná řešení problémů • požadujeme dodržování dohodnutých pravidel a respektování ostatních, • učíme žáky poskytnout pomoc nebo o ni požádat
<p><u>Kompetence občanské</u></p>	<p><u>Výchovné a vzdělávací strategie</u></p>
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje základní společenské normy a pravidla • využívá osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti • má povědomí o základních občanských právech a povinnostech • chrání své zdraví, dodržuje zdravý životní styl • zná tradice českého národa a má k nim pozitivní vztah • chápe základní ekologické souvislosti a má kladný vztah k přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> • seznamujeme s národními a kulturními tradicemi tak, aby chápal jejich význam a zapojoval se do kulturního dění, • posilujeme kladný postoj k přírodě a životnímu prostředí využíváním naučné a vědecké literatury, • vedeme k odpovědnosti k sobě samému i k ostatním
<p><u>Kompetence pracovní</u></p>	<p><u>Výchovné a vzdělávací strategie</u></p>
<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech • zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech • pracuje podle pracovního postupu a podle instrukcí plní zadané úkoly • soustředí se na pracovní výkon a je schopen vytrvat při jeho plnění 	<ul style="list-style-type: none"> • dodržujeme hygienická pravidla při čtení a psaní, • učíme plánovat učení a organizovat své pracovní místo • dbáme na přizpůsobení se podmínkám a prostředí, ve kterém žák pracuje

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

• respektuje pravidla práce v kolektivu a podílí se na kvalitě společné práce• přijímá posouzení výsledků své práce	

3.4.1. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci s vadami řeči jsou žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Při vyučování respektujeme individuální potřeby žáka, využíváme podpůrná opatření při vzdělávání, zohledňujeme druh a stupeň řečové vady při hodnocení výsledků vzdělávání. Spolupracujeme s rodiči nebo zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními, klinickými logopedy, v jejichž péči se žák nachází, ale i s odborníky z jiných oblastí. Bude navázán kontakt se školou, do které žák nastoupí po ukončení vzdělávání v naší škole.

V případě potřeby (na základě doporučení školského poradenského zařízení) budou u žáků uplatňována podpůrná a vyrovnávací opatření (vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu, přítomnost asistenta pedagoga při vyučování atd.).

Při vzdělávání žáků ve třídě pro žáky s vadami řeči jsou využívány všechny dostupné kompenzační pomůcky (logopedické zrcadlo, pomůcky k nápravě řeči, didaktické pomůcky pro žáky se specifickými poruchami učení – pracovní listy, trojhranný program, měkké / tvrdé kostky, audio pomůcky, pomůcky na rozvoj sluchové a zrakové analýzy atd.).

Neustálá logopedická péče bude dále zajištěna úpravou školního vzdělávacího programu, a to zavedením předmětu speciálně pedagogické péče (Komunikační dovednosti) v rámci disponibilní časové dotace.

Žáci mohou využívat také diagnostické, poradenské a další služby (reedukace, kroužky) Speciálně pedagogického centra Příbram, které je součástí školy.

3.4.2. Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného od prostředí, v němž vyrůstají žáci pocházející z majoritní populace.

Podmínky vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Pro úspěšné vzdělávání žáků z kulturně odlišného a mnohdy i sociálně znevýhodňujícího prostředí je nejdůležitějším činitelem především učitel, který své žáky i jejich rodinné prostředí dobře zná, dovede volit vhodné přístupy a vytvářet ve třídě i ve škole příznivé společenské klima.

Škola ke vzdělávání žáků využívá takové výukové postupy, které jsou vhodné pro rozmanité učební styly žáků a různé způsoby organizace výuky. Plánujeme výuku tak, aby vycházela ze zájmů, zkušeností a potřeb žáků různých kultur, etnik a sociálního prostředí.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Pro úspěšné vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním zabezpečujeme tyto podmínky:

- individuální nebo skupinovou péči;
- přípravné třídy;
- pomoc asistenta pedagoga;
- menší počet žáků ve třídách, nadstandardní péče a odborné vedení učiteli – speciálními pedagogy;
- specifické učebnice a materiály;
- individuální přístup a učební tempo, v případě potřeby individuální vzdělávací plány;
- pravidelnou komunikaci a zpětnou vazbu;
- postup při práci se žáky se sociálním znevýhodněním spolupracujeme s psychologem, speciálním pedagogem – etopedem, sociálním pracovníkem, případně s dalšími odborníky.

3.4.3. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Za mimořádně nadané považujeme žáky s velmi dobrou pamětí a pružným myšlením. Jsou to žáci, kteří jsou schopni naučit se nové rychleji než jeho vrstevníci. Vidí souvislosti tam, kde je nevidí ostatní a získané informace, schopnosti a dovednosti flexibilně využívá v jiných, nových situacích. Mnohdy se chovají nestandardně. Mají tendence k vytváření vlastních pravidel a mnohdy i malou ochotu ke spolupráci v kolektivu. Na specifické potřeby těchto žáků je nutno reagovat a rozvíjet jejich nadání.

Podmínky vzdělávání žáků mimořádně nadaných

- vytváříme pozitivní klima ve třídě a škole;
- doplňujeme, rozšiřujeme a prohlubujeme vzdělávací obsah; (změna tvarů sloves)
- menší počet žáků ve třídách, nadstandardní péče a odborné vedení učiteli – speciálními pedagogy;
- postup při práci s mimořádně nadanými dětmi konzultujeme se školním psychologem, volíme individuální přístup a učební tempo, v případě potřeby individuální vzdělávací plány;
- nabízíme rozšíření základního učiva v předmětech, ve kterých vykazují nadání;
- umožníme žákovi účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky;
- zadáváme specifické úkoly a zapojujeme žáky do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů;
- nadaní žáci se zúčastňují soutěží a olympiád, kde zastupují naši školu;
- mimořádně nadané žáky vedeme k toleranci a ochotě pomoci slabším spolužákům.

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů světa a prostupují celým procesem výchovy a vzdělávání. Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

V etapě vzdělávání, která probíhá v rámci prvního stupně základní školy ve třídě pro žáky s vadami řeči, jsou realizována tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Všechna průřezová témata budou realizována zařazením do tematických plánů jednotlivých vzdělávacích oblastí ve všech ročnících a jejich obsah je uveden v učebních osnovách jednotlivých předmětů.

Průřezová témata budou realizována přímo během hodin prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit, formou prezentací, komunikačních cvičení, prohlížení obrazových materiálů, ukázek a vyprávění. Dále mimo školu např. návštěvou různých zařízení, kulturních akcí, sportovních a mimoškolních aktivit, vycházek do přírody apod.

3.5.1 Osobnostní a sociální výchova

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova (OSV) formuje osobnost žáka v jeho individuálních potřebách, je prakticky zaměřené a má každodenní využití v běžném životě. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.

Toto průřezové téma vede k porozumění sobě samému a druhým, napomáhá zvládnutí vlastního chování, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni a rozvíjí základní dovednosti komunikace.

V rámci osobnostní a sociální výchovy jsou tyto tematické okruhy:

- Osobnostní rozvoj
 - rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygienu, kreativity
- Sociální rozvoj
 - poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice
- Morální rozvoj
 - řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje a praktická etika

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

3.5.2 Výchova demokratického občana

Průřezové téma Výchova demokratického občana (VDO) má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Průřezové téma rozvíjí a podporuje komunikativní schopnosti a dovednosti, vede k aktivnímu postoji v dodržování lidských práv a svobod, vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti. Zároveň vychovává k úctě k zákonu, učí sebeúctě, sebedůvěře a samostatnosti, přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda a solidarita, motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat druhým.

V rámci průřezového tématu jsou tyto tématické okruhy:

- Občanská společnost a škola
 - demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole, způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
- Občan, občanská společnost a stát
 - občan jako člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je uplatňovat)
- Formy participace občanů v politickém životě
 - demokratické volby (parlamentní, krajské a komunální volby), obec jako základní jednotka samosprávy státu

3.5.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMES) dává důraz na podporu globálního myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Průřezové téma rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní, podporuje tradiční evropské hodnoty jako humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Tematické okruhy průřezového tématu jsou:

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

3.5.4 Multikulturní výchova

Průřezové téma Multikulturní výchova (MKV) umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Žáci si mohou lépe uvědomovat svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty. Průřezové téma zprostředkovává porozumění

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současné poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá vytvářet vzájemný respekt, společné aktivity a spolupráci.

Tematické okruhy průřezového tématu jsou:

- Kulturní diference
- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

3.5.5 Environmentální výchova

Environmentální výchova (EV) vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí. Umožňuje sledovat vztahy mezi člověkem a prostředím. Vede jedince k účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Průřezové téma rozvíjí porozumění vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí. Mimo jiné přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty, vede k odpovědnosti k ochraně přírody a přírodních zdrojů, podněcuje aktivitu, toleranci, a ohleduplnost ve vztahu k prostředí a přispívá k utváření zdravého životního stylu.

Tematické okruhy průřezového tématu Environmentální výchova:

- Ekosystémy
- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- Vztah člověka k prostředí

3.5.6 Mediální výchova

Průřezové téma Mediální výchova (MV) v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité využít podněty, které přicházejí z okolního světa prostřednictvím médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Především se jedná o schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Tematické okruhy průřezového tématu Mediální výchova:

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Vnímání autora mediálních sdělení
- Fungování a vliv médií ve společnosti

Tematické okruhy produktivních činností:

- Tvorba mediálního sdělení
- Práce v realizačním týmu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

4. Učební plán

Učební plán pro 1. stupeň							
Vzdělávací oblast	Vzdělávací obory	Minimální časová dotace	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literární výchova	33 + 2	7	7	7	6 + 1	6 + 1
	Cizí jazyk	9	0	0	3	3	3
	Komunikační dovednosti	12	+ 3	+ 3	+ 3	+ 2	+ 1
Matematika a její aplikace		20	4	4	4	4	4
Informační a komunikační technologie		1	0	0	0	0	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	12 + 2	2	2	2		
	Přírodověda					2	1 + 1
	Vlastivěda					2	1 + 1
Umění a kultura	Hudební výchova	12	1	1	1	1	1
	Výtvarná výchova		2	2	1	1	1
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	10	0	0	0	0	0
	Tělesná výchova		2	2	2	2	2
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	5	1	1	1	1	1
Disponibilní časová dotace		16	3	3	3	3	4
Celková povinná časová dotace		118	22	22	24	25	25

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

4.1 Poznámky k učebnímu plánu

- Protože třída pro žáky s vadami řeči je koncipována pouze pro první stupeň, je v učebním plánu uvedena pouze časová dotace pro toto období
- Disponibilní časová dotace je využita k posílení časové dotace u předmětu Komunikační dovednosti (1., 2., 3., 4., 5. ročník), Vlastivěda a Přírodověda (5. ročník), Český jazyk a literární výchova (4. a 5. ročník)
- **Mezipředmětové souvislosti** – vzhledem k tomu, výuka je výrazně zaměřená na komunikaci a řeč, komunikační dovednosti se prolínají ve všech předmětech.

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je zásadní pro další vzdělávání. Jejím cílem je podpora rozvoje komunikačních kompetencí nejen v mateřském jazyce, aby žák vnímal jazyková sdělení, rozuměl jim a aby se dokázal vhodně vyjadřovat. Ve třídě pro žáky s vadami řeči je kladen důraz na srozumitelnost a správnou výslovnost. Obsah vzdělávací oblasti se realizuje v předmětech

- Český jazyk a literární výchova
- Cizí jazyk

5.1.1 Český jazyk

Předmět Český jazyk zahrnuje Jazykové vyučování a psaní, Čtení a literární výchovu a Komunikační a slohovou výchovu. Protože všechny složky se vzájemně prolínají, jsou očekávané výstupy a učivo uvedeny společně.

Je-li to nutné, lze při výuce čtení zvolit jiné metody, které vyhovují potřebám jednotlivých žáků, nejen tedy analyticko – syntetickou metodu, ale také např. globální čtení nebo genetickou metodu.

Předmět je dotován sedmi vyučovacími hodinami týdně v každém ročníku, ve 4. a 5. ročníku je posílen 1 hodinou z disponibilní dotace. Český jazyk je vyučován podle učebnic z nakladatelství Nová škola – Živá abeceda, Slabikář, Moje první psaní, učebnice českého jazyka, čítanky atd.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Očekávané výstupy - 1. ročník

Žák

- rozumí mluveným pokynům
- respektuje základní komunikační pravidla během rozhovoru
- správně dýchá, volí vhodné tempo řeči
- snaží se o správnou výslovnost, příp. opravuje svou nesprávnou výslovnost
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči
- dokáže hovořit souvisle, používá správné gramatické tvary
- rozlišuje slova spisovná a nespisovná
- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu hlásek / písmen, samohlásky, souhlásky, slabiky, dvojhásky a slova
- zná všechna malá i velká písmena, tiskací i psací tvary písmen, rozlišuje je
- zvládá čtení slov různé stavby vázaným slabikováním
- dokáže číst slova se slabikotvorným r, l, hláskami d', t', ň, skupinami di, ti, ni a s ě
- čte přiměřeně obtížné věty a krátké texty vázaným slabikováním přiměřeným tempem
- snaží se číst věty se správnou intonací na jejich konci
- dokáže tvořivě pracovat s textem podle pokynů či výběru možností
- rozumí nově osvojeným slovům, při práci je vhodně užívá
- rozumí významu slov, slova třídí, seskupuje, rozlišuje
- o zvoleném tématu dokáže říct několik vět
- umí řadit obrázkovou dějovou posloupnost známého příběhu, k bodům osnovy dokáže říct alespoň jednu větu
- recituje kratší básnický text
- zná některá rozpočítadla, říkanky
- všímá si ilustrací literárních děl pro děti
- zná některé dětské časopisy

Učivo - 1. Ročník

Jazyková vyučování

- zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek
- vyvozování hlásek a písmen
- výslovnost hlásek
- znalost probraných hlásek
- postupné osvojení všech písmen abecedy v tiskací i psací podobě
- nauka o slově – členění slova na slabiky a hlásky
- orientace na stránce

Psaní

- uvolňovací cviky, hygienické návyky, správné držení psacích pomůcek
- psaní jednotlivých částí psacích písmen, psaní prvních písmen
- psaní vlastních jmen
- psaní čísl
- opis a přepis slov, slovních spojení, krátkých vět

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- diktát písmen, slabik a slov
- slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov

Čtení a literární výchova

- správné dýchání, tvorba hlasu, výslovnost
- koncentrace na poslech
- jazyková, sluchová a zraková příprava na čtení
- hlásky a písmena, slabiky a slova
- nácvik a upevňování čtení slov různé stavby v metodické řadě
- čtení slov se slabikotvorným r, l
- čtení slov s d', t', ň
- čtení slov se slabikami di, ti, ni a slabikami s ě
- čtení vět a krátkých textů vázaným slabikováním s důrazem na porozumění
- postupné uvědomování si čtení se správnou intonací na konci vět
- analyticko - syntetická cvičení
- aktivní a tvořivá práce s textem
- porozumění literárním pojmům a výrazům při praktických činnostech
- dramatická výchova
- poslech textů pro děti
- návštěva knihovny
- návštěva divadelního a filmového představení

Komunikační a slohová výchova

- mluvený projev – komunikace obecně (pozdrav, oslovení, omluva)
- vyprávění podle obrázků
- náprava vadné výslovnosti nápodobou

Zařazení průřezových témat

- VDO – spolupráce, práce ve skupinách, základní společenské fráze (poděkování, požádání, vyprávění vlastních zážitků), respektuje pravidla společenského chování, samostatně uvažuje a navrhuje řešení, respektuje osobnost spolužáků, pomáhá slabším
- MKV – tradice v české kultuře ve srovnání s jinými kulturami - Vánoce, Velikonoce
-
- EV – zvuky zvířat

Očekávané výstupy – 2. ročník

Žák

- rozpoznává druhy vět, umí vytvořit věty oznamovací, tázací, rozkazovací a přací, použije je ve vhodných situacích vč. správně intonace na konci vět
- porovnává významy slov (slova nadřazená, podřazená, souřadná, protikladná, souznačná)
- dodržuje pořádek slov ve větě
- rozliší a správně užívá v mluveném i písemném projevu krátké a dlouhé samohlásky ve slabikách, vč. u – ů – ú, dvojhlásky a slabikotvorné r a l
- píše správně y – ý po tvrdých souhláskách
- píše správně i – í po měkkých souhláskách
- píše správně souhlásky uprostřed a na konci slov

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- dokáže číst a psát slova se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru – podstatná jména, slovesa, předložky
- správně užívá předložky ve větách
- používá správně psaní velkých písmen ve vlastních jménech osob a zvířat a v místních jménech zemí, měst, obcí, řek a hor
- píše správně tvary písmen a číslic, kontroluje vlastní písemný projev, který je úhledný, čitelný a přehledný
- dokáže napsat jednoduché sdělení
- zvládá základní žánry písemného projevu – adresa, pozdrav z prázdnin, omluvenka, dopis, popis ...
- správně používá předložkové vazby a správné tvary ostatních slovních druhů
- poznává formy mluveného slova (dopis, báseň, pohádka, vyprávění ...)
- zaznamenává slyšené a reaguje otázkami
- s porozuměním dokáže číst texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- zvládá přednes říkanek, básniček, dokáže vyprávět pohádku nebo příběh
- příběh dovede doplnit přiměřenou ilustrací
- domýšlí jednoduché příběhy
- převypráví příběhy
- orientuje se v textu čítanky a jiném textu pro děti
- všímá si spojitosti textu s ilustrací
- pozná ilustrace známých českých malířů dětských knih
- seznamuje se s autory dětských knih
- seznamuje se základními literárními pojmy

Učivo – 2. ročník

Jazyková vyučování

- věta – vyjadřování ústní a písemné
- abeceda a písmo
- mluvíme ve větách – spojování a oddělování vět, pořádek vět
- druhy vět - oznamovací, tázací, rozkazovací a přací
- věta, slova a slovní význam - slova nadřazená, podřazená, souřadná, protikladná, souznačná
- pořádek slov ve větě
- slovo, slabika, hláska, písmeno – význam slabiky pro dělení slova, rozdělení hlásek, krátké a dlouhé samohlásky ve slabikách, samohlásky a – á, e – é, i – í, o – ó, samohlásky u – ů – ú, dvojhlásky ou, au, slabikotvorné souhlásky r, l
- psaní y – ý po tvrdých souhláskách
- psaní i – í po měkkých souhláskách
- psaní souhlásek uprostřed a na konci slov
- slova se skupinami dě, tě, ně, be, pě, vě, mě
- slovní druhy – podstatná jména, slovesa, předložky
- psaní velkých písmen

Psaní

- píše správné tvary písmen a číslic,
- správně spojuje písmena a slabiky
- kontroluje vlastní písemný projev

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- dokáže napsat blahopřání a napíše správně adresu
- v písemném projevu dokáže bez chyby použít u, ú, ů
- v písemném projevu užívá dvojhlásky
- odůvodňuje a píše správně i / y po tvrdých a měkkých souhláskách
- správně doplňuje a píše souhlásky uprostřed a na konci slov, volbu dokáže zdůvodnit
- dokáže používat tiskací písmo
- dokáže správně psát vlastní jména osob, zemí, měst, obcí, řek a hor
- rozvíjí písemné vyjadřování
- umí napsat a poslat pozdrav z výletu
- dokáže se písemně vyjadřovat v jednoduchých větách
- dokáže se řídit pokyny v písance
- o přečtených příbězích si vede krátké zápisky doplněné obrázky

Čtení a literární výchova

- plynulé čtení jednoduchých vět
- hlasité i tiché čtení s porozuměním
- užívat správný přízvuk, intonaci
- práce s literárním textem
- poslech literárního textu
- spojování obsahu textu s ilustrací
- přednes básní
- dramatizace pohádky nebo povídky
- povídání nad literárním textem, nad knihou
- seznámení s knihami o přírodě a věcech – encyklopedie
- próza - pohádky - B. Němcová, K. J. Erben, J. Lada
- orientace v pohádkách
- dětská literatura, nejznámější čeští autoři dětských knih
- ilustrace nejznámějších dětských českých ilustrátorů
- základy literatury, základní literární pojmy – pohádka, bajka, spisovatel, básník, báseň, vyprávění, vypravěč, příběh, pověst povídka, divadlo, jeviště, herec, divák, maňásky, loutky, ilustrace, ilustrátor

Komunikační a slohová výchova

- formy společenského styku (oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání, telefonická rozhovor, přání)
- psaní adresy, pozdrav z prázdnin, výletu....., dopis
- děj – základ vypravování, dodržování posloupnosti děje na základě pozorování
- jednoduchý popis – pojmenování zvířat, lidí, předmětů a jejich vlastností
- vyprávění podle osnovy
- vypravování podle obrázkové osnovy

Zařazení průřezových témat

- MV – poslech říkadel, básní, písní, pohádek atd. na zvukových nosičích, obrázkové časopisy pro děti, návštěva knihovny, divadelního představení, výstav a dalších kulturních akcí

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Očekávané výstupy - 3. ročník

Žák

- porovnává významy slov
- dokáže abecedně seřadit slova
- zdůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách
- zvládá psaní slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě
- rozená větu jednoduchou a souvětí
- umí určit počet vět v souvětí
- určí podstatné jméno a sloveso ve větě, pokouší se najít základní skladební dvojici
- rozlišuje slova spisovná a nespisovná
- umí rozeznat slova vyjmenovaná a slova příbuzná
- zvládá psaní i, í, nebo y, ý po obojetných souhláskách uvnitř slov a odůvodňuje pravopis
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- pozná mluvnické významy podstatných jmen, dokáže správně psát vlastní jména
- zvládá skloňování podstatných jmen – pád, číslo, rod
- dokáže určit mluvnické významy sloves
- zvládá určování osoby, čísla, času u sloves
- zvládá pravopis vlastních jmen
- zvládá základní hygienické návyky, techniku psaní, úhledný, čitelný a přehledný projev
- provádí kontrolu vlastního projevu
- vyjádří se v jednoduchých formách psaného projevu
- užívá v mluveném projevu vhodné jazykové a i zvukové prostředky, tvoří souvětí
- dokáže jednoduše popsat osobu, jednoduchý předmět, zvíře, činnost
- zvládá vyprávění příběhu nebo prožitého zážitku
- vypráví pohádku podle obrázků nebo podle osnovy
- dokáže správně napsat adresu
- zvládá základní žánry písemného projevu – blahopřání, pozdrav, krátký dopis ...
- zvládá jednoduchý telefonický rozhovor
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh
- rozlišuje a zaznamenává podstatné informace
- zvládá techniky mluveného projevu závislé na komunikační situaci
- reprodukuje obsah sdělení
- vede správně dialog
- dokáže komunikovat s vrstevníky
- vede kultivovaný rozhovor s dospělými
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- využívá získaných čtenářských dovedností a návyků při četbě jednoduchých textů
- recituje básnický text
- orientuje se v textu knih určených dětem
- rozeznává různé typy vyjadřování autorů píšících pro děti
- domýšlí příběhy
- volně reprodukuje text podle svých schopností
- vyjádří svůj postoj k přečtenému textu
- chápe četbu jako zdroj informací o světě a i o sobě
- zná základní pojmy v literatuře, pozná literární žánry
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Učivo – 3. ročník

Jazykové vyučování

- opakování učiva: věta, slovo, slabika, hláska, abeceda, pravopis po měkkých a tvrdých souhláskách, slabiky dě, tě, ně, bě, opě, vě, mě, párové souhlásky na konci a uvnitř slova
- nauka o slově, slovo a skutečnost, význam slov, slova souznačná, protikladná a příbuzná
- věta jednoduchá a souvětí
- podstatná jména, slovesa, kdo co dělá – první rozlišování
- psaní i, í – y, ý po obojetných souhláskách
- vyjmenovaná slova po b
- vyjmenovaná slova po l
- vyjmenovaná slova po m
- vyjmenovaná slova po p
- vyjmenovaná slova po s
- vyjmenovaná slova po v
- vyjmenovaná slova po z
- slovní druhy – seznámení, rozdělení, poznávání ve větách
- podstatná jména – pádové otázky, pád, číslo, rod
- slovesa - osoba, číslo, čas, infinitiv
- vlastní jména

Psaní

- upevňování správných tvarů písmen a číslic v souladu s normou psaní
- automatizace psacích pohybů, dodržování hygienických návyků správného psaní
- osobitý rukopis – plynulý, rychlý, úhledný
- kontrola vlastního projevu
- římské číslice, čtení a psaní, užití v praxi - letopočty
- celková úprava písemného projevu v sešitě, zápisky, pracovní poznámky

Čtení a literární výchova

- plynulé čtení s porozuměním
- nácvik tichého čtení
- recitace
- próza - pohádky - B.Němcová, K. J. Erben, J. Lada
- ilustrace známých českých ilustrátorů
- práce s dětskými časopisy, vyhledávání informací
- pokusy o výpisky z přečtených textů
- základy literatury, základní literární pojmy – pohádka, bajka, spisovatel, básník, báseň, vyprávění, vypravěč, příběh, pověst povídka, divadlo, jeviště, herec, divák, maňásky, loutky, ilustrace, ilustrátor
- poslech literárního textu

Komunikační a slohová výchova

- popis osoby, zvířete, činnosti
- vyprávění a nadpisu k různým textům
- mluvený projev – základní techniky mluveného projevu, komunikační žánry – pozdrav, oslovení, omluva a telefonický rozhovor
- psaní adresy

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- psaní vzkazu, dopisu, pozdravu, blahopřání
- vyprávění pohádky podle osnovy, obrázků
- telefonický rozhovor, přivolání pomoci

Zařazení průřezových témat

- EV – popisujeme přírodu, zvířata a rostliny
- OSV – telefonujeme kamarádovi, posíláme pohled z výletu, přání k Vánocům, k narozeninám apod.
- VDO – plnění zadaných úkolů

Očekávané výstupy - 4. ročník

Žák

- rozlišuje slova podle významu
- všímá si spisovné podoby slov a porovnává ji s užívanými nespisovnými slovy
- rozlišuje zvukovou a psanou podobu slova
- uvědoměle používá i/y po obojetných souhláskách
- dokáže určovat slovní druhy
- určí u podstatných jmen rod, číslo pád
- dokáže skloňovat podstatná jména,
- určí u sloves osobu, číslo, čas
- rozezná u sloves tvar určitý a neurčitý, infinitiv
- vyhledá v textu jednoduchý i složený tvar sloves, rozezná zvrtná slovesa
- časuje slovesa v čase přítomném, budoucím, minulém
- dokáže určit podmět a přísudek, respektuje shodu přísudku s podmětem
- rozlišuje větu jednoduchou a souvětí
- věty souvětí spojuje spojovacími výrazy
- stavbu souvětí umí zaznamenat jednoduchým vzorcem
- pracuje s větou holou
- pozná kořen slova, část příponovou a předponovou
- rozezná předponu a předložku
- odlišuje řeč přímou a větu uvozovací
- sestavuje osnovu projevu, člení text na odstavce
- zvládá základní formy společenského styku
- seznamuje se s formami úředního styku
- zná různé druhy popisů
- umí výstižně a stručně telefonovat, dokáže zapsat a vyřídit telefonický vzkaz
- zvládá vyprávění příběhu nebo prožitého zážitku
- vypravuje s použitím plnohodnotných sloves a využitím vhodných spojek
- vyjadřuje se pomocí souvětí
- správně a plynule čet nahlas
- učí se využívat tichého čtení, čte s porozuměním
- přiměřeně interpretuje přečtený text
- rozumí vhodným uměleckým i populárně naučným textům
- poznatků získaných čtením využívá v ostatních předmětech
- vyjádří svůj postoj k přečtenému textu, k divadelnímu či filmovému představení
- hodnotí postavy literárního díla a jejich činy a motivy jejich činů
- dozvídá se základní informace o známých autorech a ilustrátorech
- pravidelně čte knihu podle svého výběru a vytvoří si z ní záznam,

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- písemně zaznamenává své dojmy z četby
- vyhledává informace v člancích, učebnicích dětských encyklopediích a zaznamenává podstatné
- seznamuje se základy literatury- próza, poezie, divadlo, film
- seznamuje se s kulturním životem v regionu – významní autoři
- navštěvuje divadelní představení a vypravuje o nich
- cvičí si účelnou komunikaci s druhými
- zlepšuje své vyjadřovací schopnosti v komunikačních situacích

Učivo – 4. ročník

Jazykové vyučování

- nauka o slově
- hlásková podoba slova
- význam slova
- slova jednoznačná a mnohoznačná
- slova spisovná a nespisovná
- slova citově zabarvená
- stavba slova: kořen, předpona, přípona
- předložky
- vyjmenovaná slova
- slovní druhy
- podstatná jména - rod, číslo, pád,
- vzory podstatných jmen
- slovesa – osoba, číslo, čas
- slovesné způsoby
- stavba věty
- podmět a přísudek
- shoda přísudku s podmětem
- přímá řeč – řeč mluvčího

Psaní

- písemné formy společenského styku: psaní adres, pohlednic, blahopřání, korespondenční lístek – správné a účelné rozvržení daného prostoru
- písemné vyjádření vzkazu, informace
- psaní dopisu s jednoduchým obsahem (pořádání, oznámení)
- formální úprava dopisu, úhlednost, čitelnost
- písemné formy úředního styku- vyplňování tiskopisů, jednoduchá objednávka, přihláška
- kultura písemného vyjadřování – stručné zápisy z učebního textu, účelnost, stručnost, čitelnost
- zápisy do sešitů
- výpisy údajů ze slovníků

Čtení a literární výchova

- správné a plynulé čtení uměleckých a populárně – naučných textů se správným přízvukem slovním i větným, s přirozenou intonací a správným frázováním

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- uvědomělé a dostatečně rychlé čtení tiché
- čtení jako zdroj informací
- kritické čtení, tvorba otázek, hodnotící soudy
- tvořivé činnosti s literárním textem
- reprodukce obsahu textu
- orientace v textu
- současná tvorba pro děti, česká i zahraniční
- populárně naučná literatura pro děti – slovníky, encyklopedie
- autoři a ilustrátoři dětské knihy
- jednoduchý čtenářský deník
- recitace
- divadlo: dramatizace - dialog, monolog
- mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- základy literatury, základní literární pojmy: poezie (lyrika, epika, jednoduché pojmenování, rytmus básní); próza (pověst, povídka, hlavní a vedlejší postavy); divadlo (jednání, konflikt a jeho řešení); film: (loutkový, kreslený, hraný)

Komunikační a slohová výchova

- osnova, nadpis, členění textu na odstavce
- vypravování – dějové složky
- popis rostlin zvířat, věcí, činností, děje, místnosti, osoby...
- formy společenského styku - adresa, odesílatel, dopis, přání, pozvánka, jednoduché oznámení, vzkazy, e – mail, telefonický rozhovor
- formy úředního styku – tiskopisy, objednávky, přihlášky
- stručný zápis z textu, účelnost, čitelnost

Zařazení průřezových témat

- VDO – schopnost vyjádřit písemně svůj názor

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Očekávané výstupy - 5. ročník

Žák

- využívá jazyka nástroje k ústnímu i písemnému dorozumívání jak ve škole, tak i v běžném životě
- užívá průběžně spisovnou výslovnost a pravopis
- upevňuje si znalosti mluveného a psaného projevu
- pozná kořen slova, část příponovou, koncovku
- poznává stavbu slova, tvoří nová slova od kořene slov
- správně používá předpony s -, z -, vz - a předložek s, z
- píše správně i/y po obojetných souhláskách
- doplňuje si třídění plnovýznamových slov podle slovních druhů
- určí u podstatných jmen pád, číslo, rod, vzor, skloňuje podle vzorů
- využívá přídavná jména při stylistickém projevu ústním i písemným
- rozlišuje druhy přídavných jmen
- určuje mluvnické kategorie sloves
- rozlišuje si poznatky o dalších slovních druzích
- dokáže rozlišit přímou a nepřímou řeč
- rozezná základní větné členy
- užívá podmětu několikanásobného ve větách
- užívá vhodných spojovacích výrazů
- umí určit věty podle funkce
- rozlišuje větu jednoduchou a souvětí
- zvládá vypravování podle obrázku, svého zážitku,,,,,
- správně reprodukuje jednoduchý text
- dokáže popsat předměty, děj, pracovní postup, osoby..
- sestaví osnovu textů
- dokáže napsat dopis
- zvládá vyplnění tiskopisů (poštovní poukázka, průvodka, podací lístek)
- umí zacházet s grafickými a psacími materiály a pomůckami a dodržovat základní hygienické a pracovní návyky
- píše v přirozené velikosti, liniatuře se správným sklonem písma a rozestupem
- uplatňuje svůj osobitý rukopis
- správně opisuje a přepisuje text, píše autodiktát a provádí kontrolu napsaného textu
- vyjadřuje se v jednoduchých formách společenského a úředního styku
- zvládá zážitkové čtení a naslouchání
- pracuje tvořivě s naučným textem
- hovoří souvisle o přečteném textu, vyjádří své názory a pocity
- zaznamenává si zajímavé myšlenky
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk a podstatné informace zaznamenává
- využívá literárního textu jako zdroj informací a zábavy a naplnění volného času
- orientuje se v nabídce dětské literatury
- dozvídá se základní informace o známých autorech a ilustrátorech
- seznamuje se základy literatury- próza, poezie, divadlo, film
- seznamuje se s kulturním životem v regionu – významní autoři
- navštěvuje divadelní představení a vypravuje o nich
- zvládá vyjádřit vlastní názor na přečtenou knihu, divadelní představení či film
- dozvídá se základní informace o známých autorech a ilustrátorech

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Učivo – 5. ročník

Jazykové vyučování

- národní jazyk (mateřský jazyk), nejdůležitější prostředek dorozumívání
- slovo a jeho stavba, tvoření slov
- části slova – kořen, přípona, předpona, koncovka
- souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene
- přídavná jména
- zdvojené souhlásky
- předpony s-, z -, vz
- předložky s, z
- skupiny bě/bdě, vě/vjě, pě, mě/mně
- dělení slov na konci řádku
- pravopis po obojetných souhláskách
- tvarosloví – slovní druhy
- mluvnické kategorie podstatných jmen
- druhy přídavných jmen
- slovesa – mluvnické kategorie, podmiňovací způsob
- zájmena – seznámení jejich druhy, zájmena osobní
- číslovky, druhy číslovek
- základní větné členy
- podmět vyjádřený i nevyjádřený
- podmět několikanásobný
- přísudek slovesný, shoda přísudku s podmětem
- věta jednoduchá, souvětí
- interpunkce u řeči přímé

Psaní

- písemné formy společenského styku: psaní adres, pohlednic, blahopřání, korespondenční lístek – správné a účelné rozvržení daného prostoru
- písemné vyjádření vzkazu, informace
- psaní dopisu s jednoduchým obsahem (pozvání, oznámení)
- formální úprava dopisu, úhlednost, čitelnost
- písemné formy úředního styku- vyplňování tiskopisů, jednoduchá objednávka, přihláška
- kultura písemného vyjadřování – stručné zápisy z učebního textu, účelnost, stručnost, čitelnost
- zápisy do sešitů
- výpisy údajů ze slovníků

Čtení a literární výchova

- výrazné čtení uměleckých textů,(knih), studijní čtení naukových textů
- předčítání, recitace
- reprodukce textu – rozlišování podstatného od méně podstatného, klíčová slova a pojmy
- tvořivá práce s textem
- postoje a charakter literárních postav
- hlavní myšlenka literárního díla nebo ukázky, zaznamenávání myšlenek, hledání odpovědí na otázky

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- vyhledávání informací
- dětské časopisy, dětské knihy
- noviny a jejich rubriky
- veršovaná poezie, poetická próza
- současná tvorba pro děti, česká i zahraniční
- populárně naučná literatura pro děti – slovníky, encyklopedie
- autoři a ilustrátoři dětské knihy
- porovnávání ilustrací našich výtvarníků
- čtenářský deník
- divadlo – různé typy divadelních představení, práce herců, život divadla
- televizní a rozhlasové vysílání – co nám přináší
- televizní inscenace ze života dětí – čím nás zaujala
- základy literatury, základní literární pojmy: poezie (lyrika, epika, jednoduché pojmenování, rytmus básní); próza (pověst, povídka, pohádka, kronika, hlavní a vedlejší postavy); divadlo (jednání, konflikt a jeho řešení); film: (loutkový, kreslený, hraný)

Komunikační a slohová výchova

- reprodukce jednoduchých textů
- osnova, nadpis, členění textu na odstavce
- vypravování
- popis předmětu, děje pracovního postupu, rostlin zvířat, věcí, činností, děje, místnosti, osoby...
- vypravování – dějové složky
- formy společenského styku - adresa, odesílatel, dopis, přání, pozvánka, jednoduché oznámení, vzkazy, e – mail, telefonický rozhovor
- formy úředního styku – tiskopisy, objednávky, přihlášky, průvodky, podací lístek
- stručný zápis z textu, účelnost, čitelnost

Zařazení průřezových témat

- VDO – srozumitelný popis svých problémů, snaha o jejich řešení
- MV – návštěva kulturních zařízení
- VMES, MKV – popis osob jiných národností

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

5.1.2 Cizí jazyk

Znalost cizího jazyka je v dnešní moderní multikulturní době nezbytností. Už na základní škole musí být položeny základy pro budoucí úspěšnou komunikaci žáků ve světě. V neposlední řadě může cizí jazyk podporovat pochopení kulturních odlišností, mezinárodní porozumění, vychovává k toleranci, vytváří podmínky pro další studium či zaměstnání v zahraničí.

Vzdělávání v cizích jazycích vychází z evropského referenčního rámce pro jazyky a na konci základního vzdělávání předpokládá dosažení úrovně A2. Ve třídě pro žáky s vadami řeči bude vyučován jeden cizí jazyk, a to angličtina. Předmět Další cizí jazyk není na prvním stupni vyučován.

Anglický jazyk je vyučován od 3. ročníku, je dotován třemi hodinami týdně a je vyučován podle učebnic řady Chatterbox z nakladatelství Oxford University Press.

Výchovné a vzdělávací strategie

Prvotním cílem je pozitivně žáky motivovat ke studiu cizího jazyka, které bude pokračovat v rámci celoživotního vzdělávání. V začátcích je vhodné využívat především her, říkanek, písniček a scének. Žáky je potřeba vést k tomu, aby dokázali komunikovat a reagovat v různých situacích, aby se naučili základní fráze a slovní zásobu. Žáci si také musí osvojit vhodnou strategii vlastního studia. Zpočátku jsou tolerovány chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění.

Očekávané výstupy - 1. stupeň – 1. období

Řečové dovednosti

Žák

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně
- rozpozná známá slova pocházející z angličtiny
- opakuje a používá naučená slova a slovní spojení
- umí základní zdvořilostní fráze – pozdrav, děkuji, prosím, promiňte, na shledanou
- rozumí obsahu krátkého psaného a mluveného textu s podporou obrázků
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- dokáže napsat slova a jednoduché věty podle předlohy
- umí říci, jak se jmenuje, odkud je, kolik mu je let, jaké je jeho telefonní číslo
- dokáže vyjmenovat a napsat anglicky barvy, čísla do 20

Učivo - 1. stupeň – 1. období

- základní výslovnost
- pasivní znalost fonetických znaků
- základní slovní zásoba

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- základní pokyny a příkazy
- anglická abeceda
- základní fráze
- tematické okruhy – já, rodina, domov, škola, barvy, čísla, lidské tělo, jídlo, oblečení, dny v týdnu, měsíce, hodiny, zvířata, příroda, předměty denní potřeby atd.
- základní věty a gramatické struktury

Zařazení průřezových témat

- OSV – já a moje rodina
- VDO – zpíváme narozeninovou písničku spolužákovi
- EV – umíme anglicky pojmenovat vybraná zvířata na obrázcích nebo fotografiích
- MV – poslech anglických písniček

Očekávané výstupy - 1. stupeň – 2. období

Poslech s porozuměním

Žák

- rozumí slovům a jednoduchým větám
- rozumí jednoduchému poslechovému textu s využitím známých slov

Mluvení

Žák

- se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- sdělí základní informace o své osobě, rodině, škole, volném čase
- odpovídá na jednoduché otázky
- hláskuje podle anglické abecedy své jméno a známá slova

Čtení s porozuměním

Žák

- vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu
- rozumí jednoduchým krátkým textům s podporou obrázků
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se textu

Psaní

Žák

- napíše slova, slovní spojení a jednoduché věty o sobě, své rodině apod.
- vyplní osobní údaje do formuláře

Učivo - 1. stupeň – 2. období

- slovní zásoba k různým tematickým okruhům (lidské tělo, oblečení, škola, volný čas, činnosti, zaměstnání, dopravní prostředky, přídavná jména atd.)
- práce se slovníkem

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- komiksy, jednoduché texty
- říkanky, básničky, písničky
- zájmena osobní a přivlastňovací
- tvar slov v jednotném a množném čísle
- tvoření jednoduchých otázek
- předložky
- skloňování nepravidelných sloves – to be (být), to have got (mít)
- slovesa v čase přítomném prostém x přítomném průběhovém
- sloveso ve 3. osobě, čísla jednotného
- sloveso can x can't
- vyjádření záporu

Zařazení průřezových témat

- VDO – Česká republika – má země
- MKV – tradice v české kultuře ve srovnání s jinými kulturami, rozdílné svátky, zvyky a způsob slavení - Vánoce, velikonoce, Halloween ...
- VMES – Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá, Česká republika x Velká Británie x USA, vyhledávání zemí a měst na mapě

5.1.3 Komunikační dovednosti

Předmět komunikační dovednosti vede žáky s narušenou komunikační schopností k rozvíjení řečových schopností, komunikačních dovedností, k vnímání a chápání různých jazykových sdělení. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity.

Protože u dětí s narušenou komunikační schopností může být narušena nejen oblast řečová, ale i neřečová, rozvíjí se u žáků i jednotlivé složky této oblasti. Podstatou rozvoje komunikačních dovedností žáků je tedy zaměření na celkovou osobnost, aniž by byla zdůrazňována složka řeči.

Vyučovací předmět Komunikační dovednosti je realizován v rámci disponibilní časové dotace, a to 1. – 3. ročník 3 hodiny týdně, 4. ročník 2 hodiny týdně a 5. ročník 1 hodina týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Jednotlivé oblasti se nerozvíjí izolovaně, ale edukační postupy se kombinují tak, aby žák využil toho, co již umí. Jednotlivá cvičení jsou vybírána tak, aby odpovídala úrovni komunikačních schopností jednotlivých žáků. Komunikační dovednosti žáků jsou vytvářeny ve všech vyučovacích předmětech.

Očekávané výstupy – 1. stupeň - 1. a 2. období

Žák

- umí pracovat s dechem a hlasem

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- dodržuje hlasovou hygienu
- správně provádí dechová, artikulační a fonační cvičení
- snaží se správně artikulovat a vyslovovat jednotlivé hlásky a shluky hlásek
- správně vyslovuje dvouslabičná a víceslabičná slova
- zlepšuje se ve verbálním projevu a v obratnosti vyjadřování
- správně gramaticky tvoří věty jednoduché a souvětí
- rozvíjí si aktivní i pasivní slovní zásobu
- popíše děj podle obrázku, vypravuje příběh, pohádku podle obrázku nebo osnovy
- vypráví o vlastních zážitcích, o přečteném textu
- reprodukuje text
- vede rozhovor k určitému tématu
- formuluje otázky a odpovědi k danému tématu
- vyjadřuje své myšlenky
- naváže komunikaci s druhou osobou
- odstraňuje strach z řeči
- zpevňuje zrakovou perцепci, sluchovou perцепci
- komunikuje písemně
- rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k jeho nejbližšímu okolí
- dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých skutečnostech
- popíše svou rodinu a skutečnosti z bezprostředního okolí

Učivo – 1. stupeň - 1. a 2. období

- dechová cvičení
- artikulační cvičení
- fonační cvičení

Cvičení na rozvoj

- zrakového vnímání
- sluchového vnímání
- myšlení
- paměti a pozornosti
- slovní zásoby
- gramaticky správného tvoření vět
- komunikačních dovedností
- písemného projevu
- analyticko – syntetická cvičení

Zařazení průřezových témat

- OSV – „řeč těla“ – nonverbální komunikace (mimika, gesta)
- VDO – umíme vyjádřit své pocity a názory

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět matematika je založen především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje tak vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získat matematickou gramotnost. Žáci se učí řešit problémové situace z běžného života a s rozvíjející se schopností logicky uvažovat se rozvíjí i jejich vyjadřovací schopnosti. Žáci porozumí základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům a postupně si osvojí některé pojmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Matematika je rozdělena na tři tematické okruhy:

- *čísla a početní operace*
- žáci si osvojují pojem čísla jako určitého počtu věcí, provádějí aritmetické operace a učí se propojovat operaci s reálnou situací
- *závislosti, vztahy a práce s daty*
- žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa
- *geometrie v rovině a v prostoru*
- žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují v jejich okolí, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod a obsah a zdokonalují svůj grafický projev, řeší problémové situace a úlohy z běžného života

Předmět Matematika je dotován čtyřmi hodinami týdně v každém ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Vyučovací předmět Matematika je realizován ve vyučovací hodině v kmenové třídě nebo v počítačové učebně. Některé učivo je aplikováno ve venkovním prostředí (např. měření, odhady vzdáleností). Vyučovací předmět matematika je vyučován dle učebnic Matematika a její aplikace, modrá řada z nakladatelství Prodos.

Očekávané výstupy – 1. ročník

Žák

Číslo a početní operace

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací
- počítá předměty v daném souboru
- vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20
- užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívání lineárního uspořádání

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- zobrazuje čísla na číselné ose
- provádí jednoduché operace (sčítání a odčítání) z paměti do 20
- řeší a tvoří slovní úlohy s aplikací a modelací osvojených početních operací

Závislosti, vztahy a práce s daty

- orientuje se v čase (hodina, půlhodina, čtvrt hodina)
- doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel
- rozvoj finanční gramotnosti
- pozná české mince a bankovky
ve hře na obchod užívá správné mince a papírová platidla

Geometrie v rovině a v prostoru

- rozeznává, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary jednoduchých těles, rozpozná jejich reprezentace v realitě
- porovnává velikosti útvarů
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Učivo – 1. ročník

- početní operace (sčítání a odčítání) v oboru 0 až 20 bez přechodu přes desítku
- počítání prvků
- manipulace s předměty
- čtení a zápis čísel 0 až 20
- orientace na číselné ose
- orientace v prostoru
- základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník)
- lineární uspořádání čísel
- slovní úlohy
- manipulace s penězi, práce s peněžním modelem
- praktické úlohy měření

Zařazení průřezových témat

- VMES – respektování zvláštností různých etnik, dělíme se na skupiny
- EV – tvoření skupin a podskupin (podle druhu zvířat)
- MV – využití počítačových programů pro procvičování početních operací (sčítání a odčítání) do 20
- OSV – mezilidské vztahy „Hrajeme si“
- MKV – „V tělocvičně“ – respektování zvláštností různých etnik

Očekávané výstupy – 2. ročník

Žák

Číslo a početní operace

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Závislosti, vztahy a práce s daty

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel
- pracuje s dětskými penězi, řeší s nimi úlohy, sám úlohy sestavuje

Geometrie v rovině a v prostoru

- rozeznává, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Učivo – 2. ročník

- početní operace (sčítání a odčítání) do 20 s přechodem desítky
- přirozená čísla do 100
- zaokrouhlování na desítky
- početní operace (sčítání a odčítání) do 100
- početní operace (sčítání a odčítání) do 100 s přechodem desítky
- počítání se závorkami
- násobení a dělení číslem 0, 1, 2, 3, 4, 5
- orientace v čase
- jednotky délky
- tělesa
- kreslení a rýsování
- lomená čára
- úsečky, porovnávání úseček, délka úsečky
- manipulace s penězi, práce s peněžním modelem

Zařazení průřezových témat

- OSV – mezilidské vztahy – spravedlivé dělení
- VMES – místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu (učebnice Matematika a její aplikace, 3. díl.)
- EV – slovní úlohy s ekologickou tematikou
- MV – využití počítačových programů pro řešení matematických a geometrických úloh

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Očekávané výstupy – 3. ročník

Žák

Číslo a početní operace

- používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Závislosti, vztahy a práce s daty

- orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel
- pracuje s dětskými penězi, řeší s nimi úlohy, sám úlohy sestavuje

Geometrie v rovině a v prostoru

- rozeznává, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci
- porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
- rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Učivo – 3. ročník

- sudé a liché číslo
- čísla 0 až 1 000
- početní operace (sčítání a odčítání) do 1 00 bez přechodu 100
- násobení a dělení číslem 6, 7, 8, 9, 10
- násobení a dělení do 1 000
- násobení a dělení čísly 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100
- dělení se zbytkem
- dělení dvojciferného čísla jednociferným
- sčítání a odčítání dvojciferných čísel bez přechodu přes základ
- sčítání a odčítání dvojciferných čísel s přechodem přes základ
- souměrnost
- písemné sčítání a odčítání bez přechodu přes základ
- písemné sčítání se součtem jednotek 10
- písemné sčítání a odčítání s přechodem přes základ
- jednotky délky
- měření úsečky, porovnávání délek úseček
- polopřímka
- geometrické pojmy
- konstrukce trojúhelníku
- rovnostranný trojúhelník
- obvod trojúhelníku

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- přímky, rýsování přímek, průsečík přímek
- kruh, kružnice
- plánky, mapky
- stavby z krychlí
- teplota – jednotky teploty, měření
- manipulace a základy hospodaření s penězi

Zařazení průřezových témat

- VDO – nakupování (co si můžeme koupit a za kolik)
- EV – tvary v přírodě, odhadování a měření délek
- MV – porovnávání cen v letácích a katalozích

Očekávané výstupy – 4. ročník

Žák

Číslo a početní operace

- využívá při paměťovém i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- umí zapsat zlomek,
- ví, co je číselník, jmenovatel a zlomková čára
- vyznačí názorně polovinu, čtvrtinu celku
- osvojuje si základy početních operací se zlomky,
- řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, čtvrtiny, pětiny, desetiny daného počtu

Závislosti, vztahy a práce s daty

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
- umí počítat s papírovými penězi, vypočítá, kolik mu vrátí v obchodě peněz nazpět

Geometrie v rovině a v prostoru

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry; obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Učivo – 4. ročník

- násobení jednociferného čísla a dvojciferného čísla (s 0 na místě jednotek)
- násobení jednociferného čísla a dvojciferného čísla (s 1 desítkou)
- násobení jednociferného čísla a dvojciferného čísla (s více desítkami)
- dělení čísla dvojciferného číslem jednociferným
- dělení se zbytkem
- počítání se závorkami
- násobení a dělení do tisíce z paměti
- dělení dvojciferným dělitelem
- dělení dvojciferným dělitelem se zbytkem
- roznásobení sčítanců
- logické slovní úlohy
- zaokrouhlování
- znázorňování čísel
- krychle, spotřeba krychlí
- čtyřboký jehlan
- kvádr
- úsečka, osa úsečky, nanášení úsečky na polopřímku
- jednotky času
- orientace v rovině
- souřadnice
- druhy čar
- rovnoběžníky
- souměrnost podle osy
- rovnoramenný trojúhelník
- mnohostěny (hranatá tělesa)
- rýsování mnohoúhelníků a kružnic
- průměr, poloměr kružnice
- shodnost geometrických útvarů v rovině
- zpracování dat
- odhady
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině a v prostoru
- mimoběžné přímky
- povrch krychle a kvádra
- manipulace a základy hospodaření s penězi
- hmotnost, jednotky hmotnosti
- průměr, poloměr kružnice
- sčítání a odčítání z paměti do 1000 000
- písemné sčítání do 1 000 000
- pořadí výpočtů
- římské číslice
- výška těles
- obsah čtverce
- obsah obdélníku
- jednotky obsahu
- zlomek - celek a jeho části
- číselník, jmenovatel, zlomková čára, využití názorných obrázků k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- polovina, třetina, čtvrtina, pětina, desetina
- zápis zlomků, řešení a vytváření slovních úloh k určování části celku
- sčítání zlomků se stejným jmenovatelem
- jízdní řád
- manipulace a základy hospodaření s penězi

Zařazení průřezových témat

- VMES – evropská platidla
- EV – druhotné suroviny (odpady a hospodaření s odpady)
- MKV – římské číslice

Očekávané výstupy – 5. ročník

Žák

Číslo a početní operace

- využívá při paměťovém i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života
- přečte a zapíše, znázorní desetinná čísla v řádu desetin a setin na číselné ose, ve čtvercové síti nebo kruhovém diagramu
- znázorní na číselné ose, přečte, zapíše a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až +100

Závislosti, vztahy a práce s daty

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
- rozvoj finanční gramotnosti

Geometrie v rovině a v prostoru

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry; obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Učivo – 5. ročník

- asociativní zákon pro sčítání a násobení
- pořadí výpočtů
- přirozená čísla
- zlomky
- síť těles, síť krychle
- válec a pětiboký hranol
- jehlan
- jednotky objemu
- procvičování učiva
- rýsování
- konstrukce pravidelného šestiúhelníku
- přirozená čísla větší než milion
- grafické sčítání a odčítání úseček
- obvod mnohoúhelníku
- obvod pravidelných mnohoúhelníků
- souměrná tělesa
- vyhledávání, sběr a třídění dat
- diagramy a grafy
- rýsování
- mnohoúhelníky
- geometrické útvary v rovině
- tělesa
- souměrnost
- obvod, obsah, povrch
- převody jednotek
- stavby z krychlí
- slovní úlohy
- manipulace a základy hospodaření s penězi
- aritmetický průměr
- desetinná čísla, zápis v desítkové soustavě, jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- rovnost desetinných čísel
- sčítání desetinných čísel
- odčítání desetinných čísel
- zaokrouhlování desetinných čísel
- násobení desetinných čísel
- dělení desetinných číslem

Zařazení průřezových témat

- EV – spotřeba vody – růst ekologického vědomí, vztah člověka k prostředí (globální oteplování)
- MV – slovní úlohy – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě, chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel
- VDO – práce a mzda
- VMES – Evropa a svět – práce s reálnými údaji

5.3 Informační a komunikační technologie

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Důraz je také kladen na bezpečnost práce a na správné zacházení s výpočetní technikou.

Vzdělávací oblast je realizována v předmětu Informatika.

5.3.1 Informatika

Předmět Informatika je vyučován v 5. ročníku a je dotován jednou hodinou týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka probíhá ve specializované počítačové učebně vybavené moderní IT technikou. Využívá se především individuální práce. Hodnotí se samostatnost při řešení úloh, schopnost aplikovat získané znalosti a prezentace výsledků. U žáků je rozvíjen kladný přístup k informačním technologiím.

Očekávané výstupy – 5. ročník

Žák

Základy práce s počítačem

- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software
- rozlišuje a používá základní pojmy
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

Vyhledávání informací a komunikace

- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení

Zpracování a využití informací

- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Učivo – 5. ročník

- zásady bezpečnosti práce prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky
- základní ovládání počítače (zapnutí, vypnutí, přihlášení, odhlášení, práce s klávesnicí, myší...)
- základní pojmy v informatice a jejich funkce, činnost a jejich využití
- operační systém Windows
- textový editor Word – základní ovládání; psaní a formátování textu, vkládání a formátování objektů, tvorba tabulek a jejich formátování
- internet, základní struktura, ovládání
- metody a nástroje vyhledávání - hledání stránek, vyhledávání daného pojmu, správná formulace při vyhledávání
- bezpečnost při práci s internetem - rozlišování vhodnosti stránek a jejich obsahu,
- stahování z internetu (text, obrázek, celá stránka)
- komunikace na internetu
- základní funkce textového a grafického editoru
- užití a ovládání, tvorba jednoduchých i složitějších obrázků

Zařazení průřezových témat

- MV – zpráva a sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačních sdělení, tvorba mediálního sdělení na dané téma

5.4 Člověk a jeho svět

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět se zabývá tématy týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je na prvním stupni realizována v předmětu Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda.

5.4.1 Prvouka

Vyučovací předmět Prvouka je realizován ve vyučovací hodině v kmenové třídě. Předmět uvádí žáky do prostředí školy, školního života a pravidelné školní docházky. Vytváří předpoklady pro formování základních, ale i pracovních a režimových návyků a dává podněty k rozvoji schopností účelně organizovat čas práce, zábavy a odpočinku. Předmět žákům předkládá nové poznatky a dovednosti z různých oblastí života. Vytváří u žáků základní představy o nejběžnějších skutečnostech a zákonitostech v přírodě i společnosti, o lidských činnostech, výtvořech a vztazích i o nedůležitějších podmínkách života a posiluje vnímavý vztah k jejich okolí. Pomáhá jim formovat základní vztah k životu, vlastní osobě, jiným lidem a živočichům, k lidským činnostem, k předmětům, které vytvořili, k životnímu prostředí domova a přírody. Formuje základní vědomí odpovědnosti za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování, za plnění zadaných úkolů, za svěřené rostliny, nebo zvířata. Učí je jednat v běžných i v méně obvyklých životních situacích, spoléhat na sebe i na pomoc druhých, uplatňovat základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu a jednat tak, aby neohrožoval zdraví své i jiných. Rozvíjí si finanční gramotnost tím, že používá peníze v běžných situacích a orientuje se v základních formách vlastnictví.

Předmět Prvouka je vyučován v prvním, druhém a třetím ročníku a je dotován dvěma hodinami týdně.

Vzdělávací obsah předmětu je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

Poznáváním nejbližšího okolí se žáci učí chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti a vytváří si kladný vztah k místu bydliště a postupně rozvíjí vztah k vlasti.

Lidé kolem nás

Žáci si osvojují základy vhodného chování a seznamují se s principy důležitosti tolerance, solidarity a úcty mezi lidmi, základními právy, povinnostmi a i problémy, které soužití lidí doprovází. Správným používáním peněz v běžných situacích a orientací v základních formách vlastnictví si rozvíjí finanční gramotnost.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Lidé a čas

Žáci se učí orientovat v čase, pochopit význam měření času, princip časové posloupnosti a utváření historií a samostatně zpracovat informace z dostupných zdrojů.

Rozmanitost přírody

Praktickým pozorováním rozmanitostí a proměnlivosti živé i neživé přírody směřuje k poznání, že Země i život na ní tvoří jednotný celek, jehož rovnovážné vztahy může člověk narušovat. Žáci se učí přispět k ochraně přírody a ke zlepšení životního prostředí.

Člověk a jeho zdraví

Žáci se učí poznávat sami sebe z hlediska biologické a fyziologické funkce. Seznamují se s vývojem člověka od narození. Získávají poučení o zdraví, nemocech, významu správné výživy a denního režimu. Formují si základní vědomí odpovědnosti za vlastní zdraví a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování. Získáním základních znalostí dopravních značek, světelné signalizace a pravidel silničního provozu se naučí bezpečnému chování účastníka silničního provozu. Učí se rozeznat nebezpečí různého charakteru.

Výchovné a vzdělávací strategie

Při naplňování cílů se využívá se forem práce založených na spolupráci, vlastních zkušeností a vlastního pozorování účastí na přírodovědných vycházkách, exkurzích nebo projektových dnech. Předmět je vyučován dle učebnic Prvouka z nakladatelství Nová škola.

Očekávané výstupy – 1. stupeň – 1. období

Žák

Místo, kde žijeme

- orientuje se ve škole a v blízkém okolí
- vytváří si nejvhodnější způsob práce a odpočinku, dodržuje základní režimové návyky v průběhu dne a týdne
- orientuje se v místě bydliště a zná nejdůležitější místa
- zná části obce, významné budovy a památky
- ovládá základní pravidla silničního provozu
- uvede adresu bydliště
- zná polohu Příbrami v rámci Středočeského kraje
- ukáže na mapě Evropy Českou republiku a ukáže její nejbližší sousední státy
- popíše krajinu v okolí svého domova
- zná rozdíly mezi městem a obcí
- dokáže pracovat s mapou, kompasem či buzolou
- orientuje se podle hlavních světových stran
- pozná a pojmenuje zeměpisné dominanty v místní krajině

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- zná význam základních barev na mapě
- chápe vliv člověka na přetváření okolní krajiny

Lidé kolem nás

- rozlišuje základní příbuzenské vztahy a role jednotlivých členů rodiny
- charakterizuje rozdělení rolí v rodině, pojmenuje základní povinnosti a úkoly členů rodiny
- orientuje se v profesích svých rodičů
- přiměřeně se chová ke starším a mladším členům rodiny, domácím zvířatům, rostlinám, vlastnímu i společnému majetku
- uplatňuje vhodné chování ve škole a při činnostech mimo budovu školy
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
- chápe činnosti lidí a význam jejich povolání
- pozná české bankovky a mince
- ve hře na obchod užívá správné mince a papírová platidla,
- odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze

Lidé a čas

- uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, lidské společnosti, zvycích a o práci lidí
- rozpozná různé materiály
- ovládá manipulaci předměty denní potřeby
- orientuje se v čase podle hodin a kalendáře a dodržuje činnosti v denním režimu
- zná názvy dnů, měsíců a ročních období
- rozlišuje děj v minulosti a v současnosti, na příkladech porovnává minulost a současnost

Rozmanitost přírody

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- pozná základní druhy živočichů
- zná stavbu těl vybraných živočichů a rostlin
- charakterizuje společné znaky rostlin a živočichů
- zařazuje rostliny a živočichy do známých skupin
- pojmenuje základní části kvetoucích rostlin
- popisuje stavbu těla vybraných živočichů
- vyjmenuje podmínky života na Zemi
- pojmenuje věci, které běžně používá, a ví, z čeho jsou vyrobeny
- má základní vědomosti o sluneční soustavě
- dělí přírodu na živou a neživou

Člověk a jeho zdraví

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky
- popíše jednotlivé části lidského těla
- orientuje se v období vývoje člověka
- rozlišuje zdravou a nezdravou stravu
- dodržuje zásady bezpečného chování

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- uplatňuje základní pravidla silničního provozu
- rozlišuje nemoc, úraz
- rozpozná obvyklé příznaky běžných nemocí
- ovládá základy první pomoci
- dodržuje zásady bezpečného chování
- uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
- prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty
- uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty a cíleně je používá
- charakterizuje bezpečné a ohleduplné jednání v prostředcích hromadné přepravy a při akcích školy
- vhodně se chová v různých situacích, tak aby neohrozil nejen sebe, ale i druhého
- rozezná nebezpečí různého charakteru
- využívá bezpečného místa pro hru a trávení volného času
- zná čísla tísňových linek, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

Učivo – 1. stupeň – 1. období

Jsem školák

- orientace v budově školy a jejího okolí
- moje třída
- režim ve škole, školní řád
- dopravní výchova, bezpečná cesta do školy

Moje rodina

- příbuzenské vztahy v rodině
- jednotliví členové rodiny, jejich role a povolání
- život rodiny, významné události

Domov

- název a části obce, významné budovy a památky
- orientace v místě bydliště
- naše vlast – Česká republika
- Česká republika jako součást Evropy
- krajina v okolí domova
- orientace v krajině a na mapě

Člověk ve společnosti

- zaměstnání dospělých lidí
- různé materiály a výrobky, běžné činnosti v životě lidí, práce a předměty denní potřeby
- vliv člověka na krajinu a její využití
- rozlišuje činnosti, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- řešení modelových situací v souvislosti s rozvojem finanční gramotnosti

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Příroda

- proměny přírody v ročních obdobích
- základní skupiny živočichů
- život živočichů jednotlivých ročních období
- podmínky života
- sluneční soustava
- život v přírodě – rostliny a živočichové, znaky a stavba těla

Člověk

- stavba lidského těla
- vývoj jedince
- společné znaky s ostatními živočichy
- vztahy mezi lidmi a pravidla chování
- řešení konfliktních situací

Zdraví člověka

- zdraví, nemoc, úraz a základní hygienické návyky
- péče o lidské tělo
- výživa lidského těla
- bezpečné chování v různých prostředích
- dopravní značky, světelná signalizace, pravidla silničního provozu, ochranné pomůcky
- varovné signály - Všeobecná výstraha a činnost po jeho vyhlášení, Evakuace, zkouška sirén, požáry – příčiny a prevence
- integrovaný záchranný systém, první pomoc
- čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku a používání dalších komunikačních prostředků

Lidé a čas

- orientace v čase podle hodin a kalendáře a v režimu dne
- rok, roční období, měsíce v roce, dny v týdnu
- významné dny a svátky

Zařazení průřezových témat

- VDO – každodenní povinnosti, vytváření kladného vztahu k místu, kde žijeme
- OSV – nakupujeme v místním obchodě
- EV – pozorování změn v přírodě, pozorování změn počasí

5.4.2 Přírodověda

Vyučovací předmět Přírodověda je realizován ve vyučovací hodině v kmenové třídě. Při naplňování cílů se využívá se forem práce založených na spolupráci, vlastních zkušenostech a vlastního pozorování účastí na přírodovědných vycházkách, exkurzích nebo projektových dnech.

Předmět je vyučován dle učebnic Přírodověda z nakladatelství Nová škola a je dotován dvěma hodinami týdně ve 4. a 5. ročníku (v 5. ročníku je využita jedna disponibilní hodina).

Vyučovací předmět přírodověda se opírá o vybrané poznatky z různých přírodovědných oborů a zaměřuje se na to, aby žáci získali vědomosti a dovednosti a zároveň si rozvíjeli své schopnosti, které jim umožní aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět a prostředí, ve kterém člověk žije a pracuje. Spojováním vlastních zkušeností žáků s osvojovanými poznatky a dovednostmi si žáci vytvářejí ve vyučování dostatek příležitostí k tomu, aby získávali základní vědomosti o Zemi, člověku a technice. Poznávají základní jevy a vztahy v přírodě a souvislosti mezi organismy navzájem, mezi organismy a prostředím i mezi člověkem a ostatní biosférou. Rozvíjeli si své schopnosti na základě pozorování a zkoumání přírody a řešili přiměřené náročné úkoly. Zároveň si vytvářejí kladný vztah k přírodě, ke svému zdraví a zdravému způsobu života i k ochraně životního prostředí jako celku.

Očekávané výstupy – 4. ročník

Žák

Rozmanitosti přírody

- dělí přírodu na živou a neživou
- uvede, z jakých složek se skládá živá a neživá příroda
- definuje vlastními slovy, co jsou to houby
- popíše základní stavbu těla hub
- zná základní pravidla při sběru hub
- charakterizuje základní znaky rostlin a jejich postavení v přírodě
- dělí rostliny na výtrusné a semenné
- objasní význam a funkce kořenu, stonku a listu pro rostlinu
- rozdělí rostliny podle typu stonku
- objasní význam a funkci květu
- uvede, co je to plod a semeno
- dělí rostliny podle místa a užitku
- charakterizuje svými slovy ekosystém les
- rozpozná základní rostliny a živočichy žijící v lese
- zná typy lesů
- rozliší lesní patra
- vyjmenuje nejznámější zástupce listnatých a jehličnatých stromů
- vysvětlí význam lesů

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- charakterizuje pojem pole, louka, park, lidské obydlí, rybník, potok a řeka a jejich význam
- charakterizuje typické zástupce živočichů a rostlin ekosystémů pole, louka, park, lidské obydlí, rybník, potok a řeka, zná jejich základní znaky
- rozdělí živočichy podle způsobu potravy
- uvede příklady potravního řetězce
- orientuje se v názvech vztahujících se k hospodářským zvířatům
- rozlišuje domácí zvířata hospodářská a chovaná pro radost
- objasní důvody chovu hospodářských zvířat
- rozezná vodní nádrže a vodní toky
- rozlišuje základní znaky řek, potoků, jezer, rybníků a přehrad
- vysvětlí význam půdy, lesů a vodních toků
- vlastními slovy uvede možnosti, jak chránit přírodu
- vysvětlí pojem vzduch, voda, minerály, horniny, půda a slunce
- popíše koloběh vody
- vlastními slovy charakterizuje horniny a minerály
- vysvětlí pojem energetické suroviny
- vyjmenuje různé měřicí přístroje
- zná základní jednotku délky, hmotnosti, teploty a času
- uvede i další jednotky délky, hmotnosti a času
- objasní pojem bod mrazu a bod varu
- stručně popíše specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných situací
- modelových situacích prokáže schopnost se účinně chránit, pomoci jiným, vhodně reagovat na pokyn dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany

Učivo – 4. ročník

Rozmanitost přírody

- příroda živá a neživá
- živé organismy – houby, živočichové, rostliny
- živá příroda od podzimu do zimy
- ekosystém les
- rostliny našich lesů
- živočichové našich lesů
- příroda v zimě
- neživá příroda
- součásti neživé přírody
- minerály a horniny
- vlastnosti látek
- živá příroda od jara do léta
- ekosystém pole
- rostliny a živočichové našich polí
- ekosystém louka
- rostliny a živočichové našich luk
- ekosystém park
- rostliny a živočichové v parcích
- ekosystém lidských obydlí

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- rostliny a živočichové v okolí lidských obydlí
- ekosystém rybník
- rostliny a živočichové rybníků
- ekosystém potok a řeka
- živočichové a rostliny potoků a řek
- člověk a příroda – význam půdy, lesů, vodních toků
- ochrana přírody
- varovné signály - Všeobecná výstraha a činnost po jeho vyhlášení, Evakuace, zkouška sirén, požáry – příčiny a prevence
- integrovaný záchranný systém, první pomoc
- Číslo tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku a používání dalších komunikačních prostředků
- ochrana osob před následky živelních pohrom, při úniku nebezpečných látek do životního prostředí,

Zařazení průřezových témat

- OSV – naše škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství
- OSV – co vytvořila příroda, co lidé - občan jako odpovědný člen společnosti
- VMES – Vánoce – život Evropanů a styl života v evropských rodinách
- MKV – každý člověk je jiný – právo všech lidí společně se podílet na spolupráci
- EV – přírodní společenství les

Očekávané výstupy – 5. ročník

Žák

Člověk a jeho zdraví

- popíše základní stavbu a funkce lidského těla
- rozlišuje jednotlivé etapy vývoje člověka
- zná zásady správné životosprávy
- umí se chovat v nejrůznějších situacích tak, aby neohrožoval sebe ani druhé
- zná zásady správné životosprávy
- rozdělí si svůj čas na pracovní povinnosti a volný čas
- ošetří drobná zranění
- co lidskému organismu prospívá a co mu škodí
- vysvětlí, co to jsou návykové látky, jaké jsou jejich nežádoucí účinky a jak předcházet závislosti na nich návykových látek
- chová se ohleduplně k druhému pohlaví
- hovoří o způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty přiměřeně k svému věku
- stručně popíše specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných situací
- modelových situacích prokáže schopnost se účinně chránit, pomoci jiným, vhodně reagovat na pokyn dospělých a jednat v souladu s pravidly ochrany

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Člověk a technika

- poznává jednoduché stroje a jejich funkci
- vlastními slovy charakterizuje zpracování výrobků a průmysl
- popíše, jak a čím se mohou přijímat informace
- objasní pojem energetické suroviny (paliva)
- vysvětlí, co jsou to obnovitelné a neobnovitelné zdroje
- zná některé alternativní zdroje energie
- uvede na konkrétních příkladech, jak využíváme energii
- popíše jednoduchý elektrický obvod
- vysvětlí pojem vodič a nevodič
- charakterizuje a vyjmenuje nerudní suroviny
- charakterizuje a vyjmenuje rudy
- objasní pojem půda, popíše vznik půdy a složení půdy
- vysvětlí význam půdy

Země ve vesmíru

- vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi
- popíše postavení Země ve vesmíru
- zná důsledky pohybu Země
- vyjmenuje planety sluneční soustavy
- pojmenuje a vysvětlí fáze Měsíce
- seznámí se prvními kroky dobývání vesmíru

Učivo – 5. ročník

- člověk jako součást přírody
- člověk a neživá příroda
- podmínky života na Zemi
- částí neživé přírody
- nerosty a horniny
- nerudní suroviny
- rudy
- obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje
- energetické suroviny
- půda
- člověka a vesmír
- Slunce a planety sluneční soustavy
- důsledky pohybů Země
- rozmanitosti života na Zemi
- život v různých podnebných pásmech
- život v oceánech a mořích
- přizpůsobivost rostlin a živočichů
- význam botanických a zoologických zahrad
- Česká republika – oblast mírného podnebného pásu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- třídění živých organismů
- společné znaky člověka s ostatními živočichy
- stavba lidského těla
- péče o zdraví
- orgánové soustavy
- období vývoje člověka
- člověka a lidské výtvoř
- zařízení sloužící k příjmu informací
- jednoduché stroje a zařízení
- ochrana přírody
- vztah člověka k životnímu prostředí
- varovné signály - Všeobecná výstraha a činnost po jeho vyhlášení, Evakuace, zkouška sirén, požáry – příčiny a prevence
- integrovaný záchranný systém, první pomoc
- Číslo tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku a používání dalších komunikačních prostředků
- ochrana osob před následky živelních pohrom, při úniku nebezpečných látek do životního prostředí, při použití nebo anonymní hrozbě použití výbušniny nebo nebezpečné látky
-

Zařazení průřezových témat

- VDO – obezřetné chování, mimořádné události – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost aktivně je uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku)
- VMES – rostliny a živočichové z různých oblastí Evropy a světa
- MKV – člověk mezi lidmi – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik
- EV – rovnováha v přírodě, vzájemné vztahy mezi organismy – kulturní krajina (pochopení ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- MV – péče o zdraví – využívání různých informačních zdrojů, rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi faktickým a fiktivním obsahem, vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

5.4.3 Vlastivěda

Předmět Vlastivěda navazuje na Prvouku a rozvíjí její učivo. Žáci se seznamují nejprve s místem, kde žijí, s krásami naší země a ochranou přírody. Předmět Vlastivěda směřuje žáky k poznání různých zajímavých míst a slouží také jako inspirace k výletům za poznáním. Učivo se dále rozšiřuje o poznání Evropy a historii země. Učí žáky práci s mapou a orientaci v ní.

Předmět Vlastivěda je dotován dvěma hodinami ve čtvrtém i pátém ročníku (v pátém ročníku je na předmět využita jedna disponibilní hodina).

Výchovné a vzdělávací strategie

Na prvním stupni není nejdůležitější znalost letopočtů a přesných jmen panovníků, ale je potřeba vybavit žáky základními znalostmi, které budou rozvíjet v dalších ročnících. Jako učebnice byly zvoleny učebnice z vydavatelství Nová škola, které kromě základního učiva obsahují také různé zajímavosti a informace doplňujícího charakteru, úkoly k procvičení hravou a zábavnou formou, vytváří prostor pro komunikaci a spolupráci mezi žáky, využívá textů vedoucích ke čtení s porozuměním.

Také předmět Vlastivěda se realizuje ve volné přírodě, zejména témata týkající se životního prostředí a obce, kde žáci žijí.

Očekávané výstupy – 4. ročník

Žák

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map
- vyhledává na mapách jednoduché údaje o přírodních podmínkách, sídlištích lidí a hospodářské činnosti
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- podle mapy vyjmenuje kraje České republiky a ukáže krajská města
- rozlišuje povrch krajiny podle absolutní a relativní členitosti
- najde na mapě největší pohoří a nížiny a popíše jejich polohu v rámci republiky
- vyjmenuje naše největší řeky a ukáže je na mapě
- s porozuměním používá pojmy pramen, přítok, soutok, ústí, povodí, úmoří
- rozliší typy vodních nádrží (jezera, rybníky, přehrad) a ukáže příklady na mapě
- vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebím
- vysvětlí závislost úrodnosti půdy na nadmořské výšce
- popíše ložiska významných nerostných surovin v ČR a vysvětlí jejich využití

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- ví, jak se chovat k přírodě ohleduplně, zná zásady ochrany přírody
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
- orientuje se na časové ose
- charakterizuje svými slovy způsob života lidí v pravěku na našem území
- charakterizuje svými slovy způsob života starých Slovanů
- vyjádří rozdíl mezi pověstí a historickou událostí
- jmenuje první státní útvary na našem území
- charakterizuje hospodářský a kulturní rozvoj Českého státu za vlády Karla IV.
- popíše způsob života jednotlivých vrstev obyvatelstva ve středověku
- popíše období husitských válek, jmenuje významné osobnosti a nastíní způsob života v této době
- popíše období vlády Jiřího z Poděbrad
- popíše způsob života lidí, nejvýznamnější události a osobnosti z období habsburské monarchie
- charakterizuje svými slovy způsob života lidí na počátku novověku

Učivo – 4. ročník

- naše vlast – Česká republika
- kraje a krajská města
- Česká republika – demokratický stát
- mapy a plány
- orientace v krajině
- povrch České republiky
- vodstvo České republiky
- počasí a podnebí
- půda a zemědělství
- nerostné bohatství
- průmysl
- ochrana přírody
- cestujeme po naší vlasti
- v našem kraji
- orientace na časové ose, letopočet, století, tisíciletí, kalendář
- naše země v pravěku
- období středověku, Slované
- první státní útvary na našem území
- vláda Přemyslovců
- románský stavební sloh
- Lucemburkové na českém trůně
- gotika
- život lidí ve středověku
- husitské války
- období po husitských válkách

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- Habsburkové – noví čeští králové
- renesance
- život lidí na počátku novověku

Zařazení průřezových témat

- VMES – Česká republika – součást Evropy, význam státních symbolů a svátků pro každou zemi, cestování – nejkonkrétnější způsob poznávání zemí
- VDO – výchova k demokracii, demokracie ve škole a ve třídě, práva a povinnosti dětí vůči rodičům, vůči škole a svému okolí, známe osobnosti na českých bankovkách
- MKV – práva příslušníků národnostních menšin
- EV – kulturní a hospodářské odlišnosti jednotlivých krajů ČR, orientace v krajině a zásady bezpečného pobytu v přírodě, voda – zdroj života, důsledky nevhodného využívání nerostných surovin, prospěšné i škodlivé působení lidí na krajinu, konkrétní způsoby ochrany přírody

Očekávané výstupy – 5. ročník

Žák

- určí polohu svého kraje v České republice a ukáže ho na mapě
- popíše povrch, vodstvo a hospodářství svého kraje
- posoudí a objasní typické regionální zvláštnosti kraje, ve kterém žije
- určí polohu České republiky v Evropě a ukáže ji na mapě
- vysvětlí pojem vnitrozemský stát
- popíše základní charakteristiky ČR, zná význam a historii hlavního města Prahy
- vyjmenuje významné mezinárodní organizace, kterých je ČR členem
- vlastními slovy vysvětlí význam Evropské unie
- určí polohu Slovenska, Polska, Německa a Rakouska v Evropě a ukáže je na mapě
- popíše povrch, vodstvo, obyvatelstvo a hospodářství sousedních států
- ukáže na globusu a na mapě světa světadíl Evropa
- popíše povrch, vodstvo, podnebí, obyvatelstvo a hospodářství Evropy
- s porozuměním používá pojmy světadíl, ostrov, poloostrov, oceán, vnitřní moře, okrajové moře
- ví, jak se chovat k přírodě ohleduplně, zná zásady ochrany přírody
- aktivně používá mapy ČR a Evropy, vyhledává v nich potřebné informace
- ostatním spolužákům zprostředkuje zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest
- posoudí změny ve způsobu života v novověku
- vyloží význam vědy a techniky pro rozvoj výroby
- charakterizuje svými slovy společenský, politický a kulturní život českých zemí koncem 19. a počátkem 20. století
- objasní vznik Československé republiky a posoudí s porozuměním demokratické principy budování státu, uvede nejvýznamnější osobnosti
- svými slovy charakterizuje období 1. světové války
- popíše život lidí v období mezi dvěma světovými válkami
- posoudí život v českých zemích v době nacistické okupace a význam obnovení Československé republiky

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- charakterizuje způsob života v poválečném období v období totality a po obnovení demokracie

Učivo – 5. ročník

- kde jsme byli o prázdninách
- kraj, v němž žijeme
- Česká republika – demokratický stát, poloha, vznik, obyvatelstvo
- Praha – hlavní město České republiky, historie
- Česká republika – součást společenství hospodářsky vyspělých států
- Evropská unie
- Evropa – sjednocující se světadíl
- sousední státy České republiky – Slovensko, Polsko, Německo, Rakousko
- Evropa – jeden ze světadílů – poloha, povrch, vodstvo, podnebí, rostliny a živočichové, hospodářství, obyvatelstvo
- cestujeme po Evropě
- počátky utváření
- novodobého českého národa
- české země ve druhé polovině 19.stol; nástin hospodářského, společenského a kulturního rozvoje
- vznik Československé republiky; nástin hospodářského, společenského a kulturního rozvoje
- první světová válka
- druhá světová válka, zánik Československé republiky, české země v období nacistické okupace, obnovení republiky
- Československá republika po druhé světové válce; poválečná léta, období totality, období demokratického vývoje, vznik České republiky

Zařazení průřezových témat

- EV – znalost kraje, kde žijeme (památná místa, přírodní zajímavosti), zásady chování v přírodě
- VDO – principy demokracie
- VMES, MKV – rozdíly ve způsobu života dětí z různých světadílů

5.5 Umění a kultura

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Vzdělávání v této oblasti působí na estetickou stránku osobnosti a přináší umělecké osvojování světa žáka, dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Obsah vzdělávací oblasti se realizuje v předmětech

- Hudební výchova
- Výtvarná výchova

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního.

5.5.1 Hudební výchova

Hudba nás obklopuje téměř na každém kroku, že už ji skoro ani nevnímáme. Je každodenní součástí našeho života a u dětí hraje nezastupitelnou roli v jejich rozvoji. Hudební výchova má podpořit hudební cítění žáků, zlepšit vnímání hudby nejen jako kulisy, seznámit žáky s historií a bohatstvím různých hudebních žánrů, navázat na hudební tradici našeho národa a také nabídnout hudbu jako jednu z dalších možných volnočasových aktivit, ať už pasivní nebo aktivní.

Hudební výchova je dotována jednou hodinou v každém ročníku.

Očekávané výstupy – 1. stupeň - 1. období

Žák

- orientuje se v základních hudebních pojmech a znacích (houslový klíč, notová osnova, noty, pomlka, takt atd.)
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase v durových, popřípadě v molových tóninách s využitím správných pěveckých návyků (správně vyslovuje, používá pěvecké dýchání, dbá na hlasovou hygienu)
- rytmičuje a melodizuje jednoduché texty
- realizuje rytmická cvičení ve 2/4 a 3/4 taktu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- využívá jednoduché hudební nástroje (Orffovy nástroje)
- reaguje pohybem na znějící hudbu, zvládá jednoduché lidové tance
- rozlišuje základní hudební nástroje
- rozpozná jednotlivé kvality tónů

Učivo – 1. stupeň - 1. období

- notová osnova, houslový klíč
- rozlišování tónů dlouhých, krátkých, vysokých a hlubokých
- dynamika (slabě, středně silně a silně, dynamická znaménka)
- rytmický doprovod říkadel a písní (Orffovy nástroje)
- poslech hudebních pohádek I. Hurníka, lidových a dětských písniček
- pohyb podle hudby
- pojmy taktová čára a takt (dvoudobý a třídobý)
- hodnoty not (čtvrt'ová, osminová, půlová)
- pomlky (čtvrt'ová, osminová, půlová)
- psaní not
- tempo (pomalu, rychle)
- rytmická cvičení ve 2/4 a 3/4 taktu
- melodicko-rytmické doprovody
- melodizace říkadel
- kánon
- pochod, kvapík, pohybové vyjádření melodie
- poslech skladeb hudebních skladatelů I. Hurníka, B. Smetany a V. Trojanů
- nota a pomlka celá
- čtení textu pod notovým zápisem
- značky v notovém zápise (repetice, legato)
- píseň lidová a uměla
- hudební abeceda, zápis not do notové osnovy
- takt 4/4
- psaní houslového klíče
- rytmický zápis říkadel
- postup melodie
- rozlišování a poslech jednotlivých hudebních nástrojů (klavír, housle, kytara, zobcová flétna, trubka, klarinet, buben...)
- orchestr a sólo
- ukolébavky
- menuet
- poslech skladeb hudebních skladatelů A. Dvořák a J. J. Ryby
- hospodárné dýchání
- dodržování rytmu
- seznámení s hymnou České republiky
- skladby dle výběru učitele přiměřené věku dětí
- jednoduché taneční hry

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Zařazení průřezových témat

- OSV – návštěva besídky školy
- EV – zvuky v přírodě (napodobování a rozlišování zvuků zvířat, zpěv ptáků)
- MV – využití médií k poslechu hudby v rámci hodin hudební výchovy

Očekávané výstupy – 1. stupeň - 2. období

Žák

- orientuje se v základních hudebních pojmech (stupnice a tónina, dur, moll, rondo, gradace)
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- učí se další písně
- rozlišuje nástroje dechové, strunné, smyčcové, klávesové a bicí
- doprovází písně na rytmické nástroje
- umí pohybově vyjádřit hudbu

Učivo – 1. stupeň - 2. období

- sbor (mužský, ženský, smíšený, dětský)
- taktování ve 2/4 a 3/4 taktu
- rozdělení hudebních nástrojů
- nota s tečkou
- polka
- celý tón, půltón
- stupnice a tónina dur a moll
- posuvky
- valčík
- motiv, téma
- malá písňová forma (a, a-b)
- rondo
- gradace
- život a dílo hudebních skladatelů B. Smetany, L. Janáčka, W. A. Mozarta, A. Michny z Otradovic, J. J. Ryby, B. Martinů
- psaní not h – e₂
- taktování ve 4/4 taktu
- značky v notovém zápise (koruna, ligatura)
- nota šestnáctinová
- předtaktí
- chrámová hudba, varhany
- symfonický orchestr, dirigent, sbormistr
- lidová hudba, lidová kapela, lidový tanec
- hudba homofonní a polyfonní
- synkopa
- jazz, jazzový orchestr
- swing

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- charleston
- rock and roll
- variace
- život a dílo hudebních skladatelů F. Škoupa, F. X. Brixiho, V. Nováka, J. S. Bacha, K. Hašlera
- vokální činnosti – pěvecký a mluvní projev

Zařazení průřezových témat

- OSV – návštěva, příp. vlastní vystoupení na besídce školy
- VDO – poslech hymny České republiky
- EV – zvuky na ulici a v přírodě
- MV – využití médií k poslechu hudby v rámci hodin hudební výchovy, hudební nástroje v televizi

5.5.2 Výtvarná výchova

Stejně jako hudební výchova, také výtvarná výchova napomáhá rozvíjet osobnost žáka, jeho citový prožitek, tvořivost, představivost a učí ho pozorovat svět kolem sebe. Je postavena na tvůrčích činnostech, které žákovi umožňují rozvíjet vlastní vnímání, smyslové cítění, myšlení, prožívání, představivost a fantazii. Prostřednictvím předmětu výtvarné výchovy se žák zdokonaluje v orientaci na ploše a v grafomotorických dovednostech. Praktickými výtvarnými dovednostmi rozvíjí kreativitu a přirozeně vede i k rozvoji vyjadřovacích a komunikačních dovedností a sebevyjádření.

Výtvarná výchova je dotována dvěma hodinami v 1. a 2. ročníku, ve 3. až 5. ročníku jednou hodinou.

Výchovné a vzdělávací strategie

Žáci jsou seznamováni základními výtvarnými technikami, tradičními i netradičními a jednotlivými výtvarnými prostředky a učí se pracovat s různými výtvarnými nástroji a materiály. Získávají znalosti z oborů výtvarného umění a jejich významných představitelů a povědomí o kulturním bohatství naší země.

Ve vyučovacích hodinách výtvarné výchovy se pracuje individuálně i ve skupině. Z dalších forem realizace výtvarné výchovy jsou zařazeny vycházky a výstavy.

Očekávané výstupy - 1. stupeň – 1. období

Žák

- seznamuje se s vizuálním vyjádřením a učí se rozpoznávat a pojmenovat jeho prvky, které třídí na základě svých zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- inspiruje se okolním světem a i sám ztvárňuje vlastní fantazii

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- orientuje se v plošném o prostorovém vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy a jejich kombinace)
- dokáže organizovat vlastní činnost
- dovede pojmenovat výtvarný materiál pomůcky, které používá
- kombinuje různý výtvarný materiál
- pracuje podle instrukcí, interpretuje i samostatně tvoří
- rozvíjí své dovednosti v základních výtvarných technikách, kombinuje je a experimentuje s nimi
- pozná základní a podvojně barvy, míchá barvy a experimentuje s nimi
- rozvíjí své volní vlastnosti, uplatňuje kreativitu a vlastní zkušenosti (originalitu)
- pracuje na dané téma, vyjadřuje vlastní prožitky a pocity
- výtvarně zaznamenává průběh děje
- pracuje s celou plochou daného formátu
- jednoduché dekorativní prvky řadí do pásu a plochy
- seznamuje se s lidovými zvyky a tradicemi a výtvarně je ztvárňuje
- popíše svoji výtvarnou práci
- umí zacházet s dostupnými zobrazujícími prostředky a sám si je volí a vyhledává
- pozná tvorbu nejznámější českých ilustrátorů dětských knih (H. Zmatlíková, J. Lada, J. Trnka, J. Čapek ...)
- zná kulturní díla v místě bydliště a chápe jejich význam ochrany kulturních památek
- navštěvuje kulturní akce, výstavy, muzea a dovede se při jejich návštěvách vhodně chovat

Učivo - 1. stupeň – 1. období

- rozvoj výtvarného vnímání, tvořivosti a představivosti
- základní výtvarný materiál, pomůcky a techniky
- netradiční techniky, materiály a pomůcky
- tematická kresba, malba, kombinované techniky, modelování
- sběr přírodnin a práce s nimi
- práce s barvou
- skupinová práce
- svět přírody jako inspirace
- vyjádření ročních období v barvách
- výtvarná práce s přírodninami
- volné výtvarné zobrazování představ a dojmů
- pozorování a estetické cítění
- vnímání prostoru
- lidové tradice a zvyky, motivy pro výtvarnou činnost
- užité umění
- prohlížení a popis ilustrací v dětské literatuře
- organizace výtvarné činnosti
- základní pracovní návyky
- základní pojmy používané ve výtvarném umění

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Zařazení průřezových témat

- EV – využívání odpadového materiálu při výtvarných činnostech (staré noviny, popsané papíry)
- OSV – význam a ocenění vlastní tvorby jako aktivity vhodné pro volný čas
- MV – sledování animovaných pohádek
- VDO – zdobíme společně školu (okna, nástěnky)

Očekávané výstupy - 1. stupeň – 2. období

Žák

- při tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazového vyjádření, porovnává je na základě vztahů – světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy
- porovnává a užívá vlastní výrazové prostředky (linie, tvar, barva, objem)
- dokáže organizovat vlastní výtvarnou činnost, samostatně připraví a ukončí svoji práci
- rozvíjí svoje výtvarné schopnosti
- umí zacházet s dostupnými zobrazovacími prostředky
- rozvíjí si tvarovou a prostorovou představivost, experimentuje s tvarem
- využívá s jasným záměrem barvy základní, míchá je a experimentuje s nimi
- hledá zdroj inspirace ve svém prostředí
- rozvíjí své volní vlastnosti, uplatňuje kreativitu a vlastní zkušenosti (originalitu)
- orientuje se ve svých malířských potřebách
- pracuje s novými výtvarnými materiály, nástroji a technikami
- zachytí linií tvar těla živočichů v klidu i v pohybu
- vnímá a vyjádří tvar přírodnin
- výtvarně vyjádří změny v přírodě
- výtvarně ztvární postavu v klidu a v pohybu
- rytmicky člení plochu a správně navrhne barevné kombinace
- v lidových tradicích hledá zdroj inspirace, tvoří si vlastní náměty a uvědomuje si hodnotu zvyků a tradic
- spolupracuje se spolužáky a respektuje vzájemné odlišnosti ve výtvarném vyjadřování
- prezentuje vlastní výtvarné dílo, obhájí a zdůvodní svoji uměleckou výpověď, naslouchá sdělení druhých
- dokáže vlastními slovy zhodnotit umělecké dílo a vyjádřit své pocity
- jmenuje významné české výtvarné umělce a umělce tvořící v našem regionu, dokáže o nich vyhledat bližší informace
- pozná díla nejznámějších ilustrátorů dětských knih
- rozlišuje mezi uměleckou výtvarnou tvorbou, fotografií, filmem
- uvědomuje si význam výtvarného umění jako součást kulturního dědictví národa a chápe nutnost ochrany uměleckých děl
- navštěvuje výstavy výtvarného umění

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Učivo - 1. stupeň – 2. období

- rozvoj tvořivosti, představivosti, výtvarného vnímání a citlivosti
- uplatňování vlastního řešení při výtvarném projevu
- práce s barvou, základní klasifikace barev, jejich výrazové vlastnosti, soulad a harmonie
- tematické kreslení
- volné výtvarné zobrazování na základě pozorování a představ
- kresba a malba lidské postavy
- svět přírody - rostliny a zvířata
- tvář krajiny – počasí, atmosférické jevy
- svět kolem nás
- lidové tradice a zvyky
- nové a netradiční výtvarné techniky a materiály
- kombinace výtvarných technik
- výtvarná práce s přírodninami
- výtvarné hry
- práce ve skupině
- rytmizace a dekorativní malba
- práce s uměleckým dílem
- výtvarné umění, jeho obory (malířství, sochařství, architektura) a jejich významní čeští představitelé
- kultura a kulturní bohatství naší země
- noviny, časopisy, TV, internet, reklama
- mediální sdělení, jejich prostředky a cíl
- písmo, kaligrafie, písmo na PC

Zařazení průřezových témat

- EV – využívání přírodních materiálů při výtvarných činnostech (otisky listů, koláž z listů, dekorace z přírodnin)
- OSV – kreslíme sami sebe, své nejbližší a své kamarády
- VDO – pomáháme si při práci
- VMES – malujeme vlajku Evropské unie
- MKV – kreslíme kamarády z jiných světadílů

5.6 Člověk a zdraví

Cílem vzdělávací oblasti Člověk a zdraví je podpora zdravého životního stylu populace. Seznamuje žáky s poznatky, činnostmi, způsoby chování a problémy, které ovlivňují zdraví, vede žáky k tomu, aby pochopili jeho hodnotu. Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je na prvním stupni realizována v předmětu Tělesná výchova.

5.6.1 Tělesná výchova

Vzdělávací obor Tělesná výchova směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Předmět vede ke správnému držení těla, posiluje tělesnou kondici, prostorovou orientaci, podporuje správné a pohotové reakce, umožňuje žákům využívat svých pohybových schopností, od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené.

Předmět Tělesná výchova je dotován dvěma hodinami v každém ročníku.

Výchovné a vzdělávací strategie

Hodiny tělesné výchovy na 1. stupni jsou společné (chlapci i dívky). Důležitá je motivace žáků, která má vést k radosti z pohybu a ke zlepšování jejich pohybových možností. Do hodin tělesné výchovy jsou zahrnovány hry a soutěže, které podporují spolupráci i soutěživost v duchu fair play. Jsou však brány v potaz individuální tělesné předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Tělesná výchova probíhá v tělocvičně, na hřišti i ve volné přírodě. Zařazeno je také zimní sportování (sáňkování, bobování) a plavecký výcvik. Drobné pohybové hry jsou zařazovány také do hodin ostatních předmětů, aby se předešlo únavě žáků.

Očekávané výstupy - 1. stupeň – 1. období

Žák

- chápe důležitost pohybu pro zdravý vývoj
- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti k pohybu
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti samostatně nebo ve skupině, usiluje o jejich zlepšení

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- spolupracuje při týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech
- reaguje na základní pokyny a povely
- respektuje dohodnutá pravidla

Učivo - 1. stupeň – 1. období

- význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po cvičení
- komunikace při TV – základní povely, smluvené signály a názvosloví
- protahovací cvičení
- správné držení těla, správné zvedání zátěže
- průpravná, kompenzační, relaxační a další cvičení
- válení sudů, kotoul
- běh, překonávání překážek, hod do dálky a na cíl, skoky
- rytmická cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu
- pohybové hry s různým zaměřením
- hry s míčem (přihrávky, chytání, házení)
- skákání přes švihadlo
- využívání tradičního i netradičního náčiní při cvičení (žíněnky, lavičky, žebřiny, švédská bedna, švihadla ...)
- rozvíjení různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- hygiena pohybových činností, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- bezpečnost při pohybových činnostech
- bezpečnost při přípravě, používání a ukládání náradí, náčiní a pomůcek
- turistika a pohyb v přírodě
- zimní sportování (sáňkování, bobování), bezpečnost při zimních sportech
- plavání (základní plavecká výuka), hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti a techniky, bezpečnost při pobytu ve vodě

Zařazení průřezových témat

- VDO – fandíme spolužákům při sportu
- OSV – máme radost z pohybu
- EV – pohyb v přírodě

Očekávané výstupy - 1. stupeň – 2. období

Žák

- podílí se na pravidelném pohybovém režimu
- zvládá osvojované pohybové dovednosti
- projevuje přiměřenou samostatnost při pohybové činnosti

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- snaží se o zlepšení úrovně své zdatnosti
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečnosti při pohybu a sportování
- zná a dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje
- jedná v duchu fair play
- rozumí pokynům a základnímu tělocvičnému názvosloví
- cvičí podle popisu cvičení nebo podle jednoduchého nákresu
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- zná možnosti sportovního vyžití ve škole i v místě bydliště

Učivo - 1. stupeň – 2. období

- průpravná, kompenzační, relaxační a další cvičení
- základy atletiky – rychlý běh, vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- šplhání
- základy sportovních her s míčem, pálkou či jiným herním náčiním
- průpravné hry a utkání, spolupráce při hře (vybíjená, fotbal ...)
- turistika a pohyb v přírodě
- plavání (základní plavecká výuka), hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti a techniky, bezpečnost při pobytu ve vodě
- vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- hry na sněhu
- zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly
- měření a sledování sportovních výkonů a jejich porovnávání, práce se stopkami

Zařazení průřezových témat

- OSV – známe své pohybové možnosti
- VDO – zásady sportovního jednání v duchu fair play
- EV – turistický pochod
- MV – sledování sportovního utkání v televizi, vyhledávání informací o různých druzích sportu na internetu
- MKV – sporty jiných zemí
- MVES – známe naše a světové sportovce a sportovní týmy

5.7 Člověk a svět práce

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce zahrnuje širokou oblast pracovních činností, vede žáky k získání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělena na 1. stupni na čtyři tematické okruhy:

- práce s drobným materiálem
- konstrukční činnosti
- pěstitelské práce
- příprava pokrmů

Vzdělávací obsah je realizována na 1. v předmětu Pracovní výchova, který je dotován jednou hodinou v každém ročníku.

5.7.1 Pracovní výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k odpovědnosti za výsledky své práce a ke spolupráci. Žáky motivujeme, pozitivním hodnocením v nich pěstujeme kladný vztah k práci své i práci ostatních.

Pracovní výchova bude společná pro chlapce i dívky, žáci budou pracovat samostatně i společně. Hodiny budou koncipovány tak, aby každá práce vyústila ve „výrobky“, které si žáci ponechají nebo budou použity k výzdobě školy, ev. aby byl výsledek viditelný (např. úklid okolí školy). Žáci budou vedeni k tomu, aby každá započatá činnost byla dokončena, aby dodržovali zásady bezpečnosti práce, udržovali pořádek při práci, aby po práci vždy uklidili své pracovní místo.

Očekávané výstupy - 1. stupeň – 1. období

Žák

- pracuje podle slovního návodu a předlohy
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- zvládá základní dovednosti a činnosti při práci s různými druhy stavebnic
- provádí pozorování přírody, zaznamenává ho a hodnotí
- pečuje o nenáročné rostliny
- chová se vhodně při stolování

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

- připraví stůl pro stolování

Učivo - 1. stupeň – 1. období

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- práce s papírem a kartonem (trhání, ohýbání papíru, stříhání, vystřihovánky)
- modelování (plastelína, modurit, těsto)
- práce s drobným materiálem (špejle, korálky, párátko atd.)
- práce s přírodninami (kaštiny, šípky, oříšky, šišky, kamínky, větvičky atd.)
- práce s textilem (látka, vlna, stříhání, lepení)
- práce s odpadovým materiálem (novinový papír, PET lahve a víčka atd.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- příprava jednoduchých pokrmů – jednohubky, chlebíčky, krájení ovoce a zeleniny
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla
- různé druhy stavebnic (plošné, prostorové, konstrukční)
- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda, výživa rostlin, osivo
- péče o pokojové rostliny
- rostliny jedovaté, alergie

Zařazení průřezových témat

- VDO – vyrábíme dárky pro své blízké (Den matek, Vánoce)
- OSV – pomáháme si
- EV – práce s přírodninami

Očekávané výstupy - 1. stupeň – 2. období

Žák

- vytváří různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic
- provádí montáž a demontáž při práci s různými druhy stavebnic
- pracuje podle slovního návodu, předlohy nebo plánu
- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- zná základní vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- ošetřuje a pěstuje pokojové i jiné rostliny
- volí při všech činnostech vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní
- udržuje pořádek na pracovním místě
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce
- poskytne první pomoc při úrazu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Učivo - 1. stupeň – 2. období

- pracovní operace a postupy s různým materiálem, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla (jednoduché tkaní, proplétání větviček atd.)
- modelování (plastelína, modurit, těsto, odlitky ze sádry atd.)
- práce s drátkem
- práce s přírodninami (kaštiny, šípky, oříšky, šišky, kamínky, větvičky atd.)
- dekorace z přírodnin
- práce s textilem a nití - navlékání, základy šití (základní stehy), přišívání knoflíků atd.
- práce s provázkem, bavlnkou (základy vyšívání), vlnou
- práce s odpadovým materiálem
- práce se stavebnicemi
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, plánkem
- vytváření pomůcek pro jiné předměty (např. geometrické tvary)
- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda, výživa rostlin, osivo
- péče o pokojové rostliny
- rostliny jedovaté, škodlivé, rostliny jako drogy, alergie
- pěstování rostlin ze semen v místnosti nebo na zahradě (setí, sázení, zalévání, pletí)
- jednoduché vazby z květin
- technika v kuchyni
- výběr, nákup a skladování potravin
- různé způsoby přípravy potravin
- příprava jednoduchých pokrmů – jednohubky, chlebíčky, pomazánky, krájení ovoce a zeleniny
- úprava prostředí třídy, školy a okolí školy
- drobné úklidové práce (utírání prachu, mytí nádobí)

Zařazení průřezových témat

- OSV – připravujeme občerstvení pro kamarády
- VDO – lidové tradice – Vánoce - vánoční ozdoby, cukroví, velikonoce
- EV – využívání odpadového materiálu při pracovních činnostech, třídíme odpad
- VMES + MKV – mezinárodní kuchyně
- MV – prohlížíme si časopisy a sledujeme pořady s kuchařskou tematikou

6. KRITÉRIA HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Úvod

Právní vymezení

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky

Základní vzdělávání vede k tomu, aby si žáci osvojili potřebné strategie učení a na jejich základě byli motivováni k celoživotnímu učení, aby se učili tvořivě myslet a řešit přiměřené problémy, účinně komunikovat a spolupracovat, chránit své duševní a fyzické zdraví, vytvořené hodnoty a životní prostředí, být ohleduplní a tolerantní k jiným lidem, k odlišným kulturním a duchovním hodnotám, poznávat své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o své další životní dráze a svém profesním uplatnění.

Učitelé přistupují k hodnocení vzdělávacích činností žáka s vědomím jeho motivační a formativní funkce. Jako přirozenou součást hodnocení rozvíjejí sebehodnocení a vzájemné hodnocení. V hodnocení výsledků vzdělávání berou na zřetel úroveň dosažení cílů základního vzdělávání, jak jsou uvedeny ve školském zákoně, rámcovém a školním vzdělávacím programu (dále jen ŠVP).

Zásady klasifikace a hodnocení prospěchu žáků

Hodnocení žáků je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné a všestranné. Vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník (dále jen učitel) uplatňuje přiměřenou náročnost, objektivitu a pedagogický takt vůči žákovi. V případě negativního hodnocení poskytne žákovi možnost pro dosažení úspěšnějšího hodnocení.

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Hodnotí se kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl během celého klasifikačního období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Učitel bere při klasifikaci zřetel na zaměření a cíle skupin předmětů s převahou teoretického zaměření, předmětů s převahou praktických činností a předmětů výchovného a uměleckého zaměření.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Žáci jsou klasifikováni ve všech vyučovacích předmětech uvedených v učebním plánu daného ročníku, pokud ředitel nerozhodne jinak (slovní hodnocení žáka).

Hodnocení žáka určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Pokud předmět vyučuje více učitelů, určí výsledné hodnocení za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Žáci s narušenými komunikačními schopnostmi mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožňují a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení.

Získávání podkladů pro klasifikaci

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, praktické, pohybové), didaktickými testy
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami
- analýzou výsledků činnosti žáka
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s pracovníky školských poradenských služeb a zdravotnických služeb
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka

Učitel si počíná tak, aby klasifikoval žáka ze všech aspektů vzdělávacích činností v daném předmětu. Kvalita i kvantita klasifikace (hodnocení) vytváří předpoklad objektivního posouzení vzdělávání žáka.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů a výtvorů. Při ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a praktických činností oznámí žákovi bez zbytečného odkladu.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích. Termín kontrolní práce prokonzultuje s třídním učitelem, který zabezpečuje koordinaci.

V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka a bez prodlení ji sdělovat prostřednictvím žákovské knížky (deníčku) zákonným zástupcům žáka.

Hodnotící stupnice – orientační hodnoty

100 – 90 %	prakticky bezchybný stav	vynikající, příkladný, výborný	1
89 – 75 %	převládají pozitivní zjištění, dílčí	velmi dobrý, nadprůměrný, chvalitebný	2

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

	chyby		
74 – 45 %	pozitivní a negativní v rovnováze	průměrný, dobrý	3
44 – 20 %	převaha negativních zjištění, výrazné chyby	podprůměrný, citelně slabá místa, dostatečný	4
pod 19 %	zásadní nedostatky	nevyhovující stav, nedostatečný	5

Sebehodnocení

Sebehodnocení je přirozenou součástí procesu hodnocení. Žáci jsou navykáni na situace, kdy hodnocení pedagogem, skupinou či jiným žákem bude předcházet sebehodnocení, s nímž bude vnější hodnocení porovnáváno. Sebehodnocení žáka s argumentací zpravidla probíhá před hodnocením pedagogem. Pedagog vede žáka v dovednosti hodnotit sám sebe ve smyslu jeho zdravého sociálního a psychického vývoje.

Hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení

Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení, za 1. pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.

Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

Ředitel může rozhodnout u žáka s narušenou komunikační schopností o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Na 1. stupni se použije pro zápis stupně hodnocení číslice.

Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Stupně klasifikace

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Účelně si organizuje vlastní práci. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost, originalita a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Dokáže pracovat s informacemi a spolupracovat s ostatními. Je schopen samostatně studovat vhodné texty – dokáže se učit.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost, někdy originalita. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty. Při práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje pouze drobnou podporu nebo pomoc.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Má problémy s organizací vlastní práce. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, neoriginální, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky. Grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Žák je schopen samostatně studovat podle návodu učitele. Při práci s informacemi má častější problémy, jak při jejich zisku a třídění, tak i při jejich zpracování a uplatnění. Při spolupráci s ostatními vyžaduje podporu nebo pomoc.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů a zákonitostí závažné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností se vyskytují závažné chyby. Nedokáže si samostatně zorganizovat vlastní práci, vyžaduje výraznou pomoc učitele. Je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti, nedovede zpracovat informace. Při spolupráci s ostatními vyžaduje výraznou podporu a pomoc ostatních.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností se vyskytují velmi závažné chyby i přes pomoc učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti přesnosti i výstižnosti. Nedovede samostatně studovat. Nedovede vyhledávat informace a pracovat s nimi. Nedokáže spolupracovat s ostatními i přes jejich pomoc a podporu. Nemá snahu chyby a nedostatky opravit.

Zásady pro používání slovního hodnocení včetně předem stanovených kritérií

O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Kritéria slovního hodnocení:

Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

Prospěch

Ovládnutí učiva

1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Myšlení

1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Vyjadřování

1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí

1 – výborný	užívá vědomosti a spolehlivě a uvědoměle dovednosti, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Aktivita, zájem o učení

1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Celkové hodnocení prospěchu

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním
- prospěl(a)
- neprospěl(a)

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Žák je hodnocen stupněm

- a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených ŠVP není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré
- b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný, nebo odpovídajícím slovním hodnocením
- c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů hodnocen stupněm prospěchu 5 – nedostatečný, nebo odpovídajícím slovním hodnocením

Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Žák, který je slovně hodnocen z jednoho nebo více předmětů, a to bez kombinace slovního hodnocení a klasifikace, může mít na konci prvního nebo druhého pololetí celkový prospěch prospěl nebo neprospěl.

Žák, u kterého je využita kombinace slovního hodnocení a klasifikace může mít na konci prvního nebo druhého pololetí celkový prospěch prospěl s vyznamenáním, prospěl nebo neprospěl.

Postup do vyššího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci 2. pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených ŠVP s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák 1. stupně ZŠ, který již v rámci 1. stupně opakoval ročník.

Nelze-li žáka hodnotit na konci 1. pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za 1. pololetí bylo provedeno nejpozději do 2 měsíců po skončení 1. pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za 1. pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci 2. pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za 2. pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.

Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci 2. pololetí neprospěl, nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

V situacích, kdy je žák dlouhodobě nemocen nebo nepřítomen na určitém předmětu a škola nemá dostatek podkladů pro klasifikaci, může ředitel školy stanovit náhradní termín pro hodnocení podle odst.(2), (3).

Hodnocení chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli. Rozhoduje o ní ředitel po projednání na pedagogické radě. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) během klasifikačního období.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka a k účinnosti předešlých kázeňských opatření. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování v době vyučování. Porušil-li žák mimo vyučování zásadním způsobem pravidla společenského a lidského chování, zaujmou učitelé vůči takovému chování etický postoj, nemohou je však zohlednit v klasifikaci chování.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování:

- a) 1 – velmi dobré
Žák dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu.
V jeho chování je zřetelná slušnost, respektování ostatních, takt, zdvořilost, ohleduplnost. Ojedinele se dopouští drobných přestupků proti pravidlům školního řádu a požadovaného chování.
- b) 2 – uspokojivé
Žák se opakovaně dopustí méně závažných přestupků proti školnímu řádu nebo pravidlům chování, případně se dopustí závažnějšího přestupku. Je však přístupný výchovnému působení ze strany školy a projevuje snahu své chyby napravit.
- c) 3 – méně uspokojivé
Žák se dopustí závažného přestupku proti školnímu řádu nebo pravidlům chování.
Svým chováním a jednáním negativně ovlivňuje soužití ve třídě nebo ve škole.

Výchovná opatření

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí, nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele
- b) důtku třídního učitele
- c) důtku ředitele školy

Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Udělení důtky se zaznamená pouze do dokumentace školy.

Pochvaly:

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí, nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Výstupní hodnocení

Výstupní hodnocení žáka obsahuje vyjádření o možnostech žáka a jeho nadání, o předpokladech pro další vzdělávání nebo pro uplatnění žáka, chování žáka v průběhu školní docházky a dalších významných skutečnostech ve vzdělávání žáka. Výstupní hodnocení vydá škola žákovi na konci 1. pololetí školního roku, v němž splní povinnou školní docházku. Výstupní hodnocení vydá škola žákovi na konci 1. pololetí také v 5. ročníku, jestliže se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole. V případě podání přihlášky do oboru, v němž je jako součást přijímacího řízení stanovena talentová zkouška, je žákovi vydáno výstupní hodnocení do 30. října.

Komisionální a opravné zkoušky

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci 1. nebo 2. pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka. Je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, požádá krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti, nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze 1 opravnou zkoušku.

Opravné zkoušky jsou komisionální. Komisi pro komisionální přezkoušení a opravné zkoušky jmenuje ředitel školy, pokud je vyučujícím daného předmětu ředitel, jmenuje komisi krajský úřad. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. O přezkoušení se pořizuje protokol. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu s ŠVP.

Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. V případě změny hodnocení se žákovi vydá nové vysvědčení.

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání pro žáky s vadami řeči

Informování zákonných zástupců žáka o výsledcích vzdělávání

Učitelé jednotlivých předmětů informují obvyklým způsobem (prostřednictvím žákovské knížky, resp. deníčku). Třídní učitel 1. stupně kontroluje žákovské knížky, deníčky průběžně. Učitelé jednotlivých předmětů informují na třídních schůzkách, případně v konzultační dny nebo při jiných příležitostech z rozhodnutí ředitele školy. Třídní učitel nebo učitel tehdy, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají. Třídní učitel v případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování, bezprostředně a prokazatelným způsobem s vědomím ředitele nebo jeho zástupce.